

Linnéuniversitetet

Kalmar Växjö

Examensarbete 15 hp – Journalistik

Dags att lägga ner snacket om förorten

*En kvalitativ studie om Göteborgs-Postens
rapportering kring skottlossningarna
i Biskopsgården och Hisingsbacka hösten 2013*

*Författare: Tobias Extor
Författare: André Ferreira Barbosa*

Handledare: Maria Elliot

*Termin: HT13
Ämne: Journalistik*

Abstract

Author: Tobias Extor and André Ferreria Barbosa

Title: "Time to stop the talk about the suburbs"

Location: Linnaeus University

Language: Swedish

Number of pages: 49

On September 4, 2013, two men were shot in the suburb Biskopsgården in Gothenburg. This was the catalyst to a very problematic autumn in both Biskopsgården as in another suburb, Hisingsbacka. The local media reports of the events were very thorough, where the newspaper Göteborgs-Posten took a leading role. It's these reports which form the basis, the so called material of our essay. Our purpose with this essay is to examine which kind of medial message about the suburbs and their inhabitants the articles sends out to Göteborgs-Posten's readers. We did this by putting our material against three issues, the first one was how Göteborgs-Posten did portray the suburbs when it came to; choice of words and phrases, angles and how the photos was composed. The second one was if Göteborgs-Posten had failed in its objective reporting when it came to; an "us versus them" perspective, which kind of medial message was sent out and if the journalist took a subjective position in the article. We also examined which actors were heard and what they represent in the society?

We approached this study in a qualitative method way because we felt that we needed to examine the theme in its depth. The result were then linked to our three theories which were; framing, stigma and representation theory. The results from our study showed that our first thoughts about the subject did not match the reality of Göteborg-Posten's reports. The medial image that was sent out wasn't that negative as we first expected. The result shows that most of the articles in our sample had not a stigmatized tone or gave a misleading media image of the suburbs. In the cases that did send out a negative image it was mostly in the form of words and phrases.

Other results obtained by our content analysis of the Göteborgs-Posten's reporting on the subject was, for the most part were Swedes in the judicial system followed by affected immigrants who took the most place in the articles. Another interesting result was that both negative and positive stigma was encountered in the articles.

Keywords:

Journalism, Newspaper, Social Unrest, Suburb, Stigma, Framing

Innehåll

1 Inledning	1
1.1 Problembakgrund	2
1.2 Syfte	3
1.3 Frågeställningar	4
2 Metod	7
2.1 Diskursanalys	7
2.2 Bildanalys	8
2.3 Kvantitativ innehållsanalys	9
2.4 Val av metod	9
2.5 Avgränsningar	Error! Bookmark not defined.
2.6 Begreppsdefinition	11
2.6.1 Förort	11
2.6.2 Invandrare	11
2.6.3 Artikel	12
2.7 Metodtillämpning	12
2.7.1 Diskursanalys	12
2.7.2 Bildanalys	14
2.7.3 Kvantitativ innehållsanalys	14
2.8 Urval	15
2.9 Validitet och reliabilitet	16
3 Teorier	18
3.1 Stigmatiseringsteorin	18
3.2 Gestaltningsteorin	19
3.3 Representationsteorin	20
4 Tidigare forskning	23
5 Resultat och Analys	27
5.1 Forskningsfråga 1	27
5.1.1 Resultat	27
5.1.2 Analys	29
5.2 Forskningsfråga 2	35
5.2.1 Resultat och Analys	35
5.3 Forskningsfråga 3	39
5.3.1 Resultat	39
5.3.2 Analys	42
6 Sammanfattning	46
7 Slutdiskussion och förslag till vidare forskning	48
Referenser	50
Elektroniska referenser:	51
Referenser över tidningsartiklar	52

Bilagor	I
Bilaga A Kodschema statistik	I
Bilaga B Analysinstrument	II

1 Inledning

Att kriminalitet och civil olydnad ökar årligen i svenska storstäder under sensommaren och hösten är ett väl dokumenterat faktum¹. Hösten 2013 märktes detta framför allt i Göteborgs förorter där invånarna i de bägge Hisingsområdena, Biskopsgården och Hisingsbacka, genomled skottlossningar i samband med narkotikarelaterat gängkrig näst intill varje dag. I samband med detta kunde alla Göteborg-Postens läsare följa händelserna i så väl pappersbilagan som på Göteborgs-Postens egen hemsida, då rapporteringen från händelserna var väldigt utförliga. Det är dessa rapporteringar som utgör grunden, det så kallade materialet, till vår C-uppsats.

Vår uppfattning är att Göteborgs-Postens rapportering har varit, åtminstone till viss mån, bristfällig men också exkluderande i den benämningen att en slags svartmålning har skett av förorterna i fråga. Genom att angripa detta fenomen kvalitativt i form av en diskursanalys av Göteborgs-Postens artiklar mellan perioden 040913 – 301113 har vi undersökt de mer underliggande meningar som framställts i dessa artiklar. Då vi vet att medier har en roll i befolkningens skapande av sin verklighetsbild och kan fungera som en opinionsskapare² kan detta i sin förlängning antas som den generella synen gemene man har eller så småningom kommer att få av socialt utsatta förorter.

Vi har disponerat vår uppsats på följande vis; i det första kapitlet presenteras uppsatsämnet vagt och dess problembakgrund. Även våra frågeställningar och undersökningens syfte presenteras i det första kapitlet. I det andra kapitlet presenterar vi vårt tillvägagångssätt under studiens gång, alltså metoden. Vi diskuterar även vilka nackdelar och problem som vi stötte på under arbetets gång och definierade våra begrepp och avgränsningar. De teorier vi använt oss av och byggt vår uppsats på sammanförs i det tredje kapitlet av vår c-uppsats. Den tidigare forskning som fullgjorts i ämnet presenteras i kapitel fyra. Resultatet och analysen av vår studie presenteras i det kommande kapitlet, alltså kapitel fem. I det sjätte kapitlet sammanfattar vi vår studie och slutligen i kapitel sju framför vi våra diskussioner samt förslag till vidare forskning.

¹ Sernhede, Ove. *Alienation is my nation – Hiphop och unga mäns utanförskap i det nya Sverige*. Stockholm: Ordfont, 2007

² Strömbäck, Jesper. *Makt medier och samhälle*. Kristianstad: SNS Förlag, 2009

1.1 Problembakgrund

Näst intill dagligen nås vi av rapporter om missförhållanden i de svenska förortsmiljöerna. Utredningar från diverse statliga myndigheter och institutioner pekar på att klyftorna mellan städernas mer eller mindre välställda områden påtagligt ökar³. I dagens mediasamhälle tillhör det vardagen att läsa om den ”fattiga bidragsberoende invandraren” som är trött på våldet i deras hemmakvarter⁴.

Den fjärde september hösten 2013 sköts två män i förorten Biskopsgården i Göteborg. Skottlossningen kan ses som starten för våldet och Göteborgs-Postens intensiva rapportering om illgärningarna i förorterna Hisingsbacka och Biskopsgården under hösten 2013. Under året 2013 har Göteborgs-Posten rapporterat om 55 skottlossningar, ett rekordår när det gäller skjutningar i Göteborg. Åtta människor har fått sätta livet till på grund av skottlossningarna och 30 människor har skadats av dem.

Att förorten och invandraren porträtteras på ett missgynnande stigmatiserat sätt genom ett ”vi mot dem” och svartmålning är ett mångårigt problem bland de olika massmedierna⁵. Än i dag använder sig medierna av fenomenet inkluderingsstrategi som innebär att invandrare medvetet kvoterar in i mediernas texter⁶. Ofta förekommer det att invandrare enbart är med i medierna av kosmetiska skäl. Detta för att medierna ska anses vara mångkulturella och spegla det svenska samhället på ett korrekt och rättvist sätt⁷. Skillnad var det förr när förorterna var en del av det moderna folkhemmets frontlinje, när de betraktades som något modernt och nybyggt.⁸

Förortens rapportering har sedan dess födsel med miljonprogrammet ofta varit förknippad som negativ och svartmålande. Förorten gestaltas ofta som en plats med olika sorters av karikatyrer, snarare än människor.⁹

³ SCB. *Integration – en beskrivning av läget i Sverige*. S.56. Örebro: SCB-Tryck, 2013

⁴ Dahlstedt, Magnus. *Den massmediala förortsdjungeln – representationer av svenska förortsmiljöer*, S.15. Göteborg: Nordicom, 2004

⁵ Ibid.

⁶ Brune, Ylva. *Den dagliga dosen. Diskriminering i Nyheterna och bladet. I Mediernas vi och dom - Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*, Camauër, Leonor & Nohrstedt, Stig Arne (red.) S.110. Stockholm: SOU, 2006

⁷ Ibid. S.110.

⁸ Dahlstedt, Magnus. *Den massmediala förortsdjungeln – representationer av svenska förortsmiljöer*, S.17. Göteborg: Nordicom, 2004

⁹ Dahlstedt, Magnus. *Den massmediala förortsdjungeln – representationer av svenska förortsmiljöer*, S.27. Göteborg: Nordicom, 2004

Ett exempel på dessa karikatyrer är ”den bidragsberoende”. Dessa karikatyrer, föreställningar och bilder skapas av massmedierna själva och deras journalister. Föreställningar och bilder som i sin tur blir referensramarna för den ”vanliga” människan som tar del av medierna dagligen, men som aldrig besökt förorten.¹⁰

Massmedierna bygger upp en icke representativ bild över förorten och invandraren. Dessa föreställningar och bilderna blir även riktlinjer för hur den andra ”vanliga” människan tolkar sina egna personliga erfarenheter om förorten och invandraren.¹¹

Andra orsaker till problemet med den icke representativa rapporteringen kring invandrare och förorten beror således även på att just de här platserna och personerna ofta figurerar i mindre bra sammanhang. Statistiken talar mot förorten då den visar att det finns en högre grad av sociala problem i form av högre kriminalitet, lägre utbildningsnivå och högre arbetslöshet i dessa områden.¹²

1.2 Syfte

Syftet med den här studien är att undersöka hur förorterna Hisingsbacka och Biskopsgården i Göteborg och dess invånare har framställs i lokaltidningen Göteborgs-Postens nyhetsartiklar i samband med höstens (2013) diverse skottlossningar i områdena samt vilken medial bild som förmedlats ut till läsarna.

Dessa två förorter är ytterst intressanta för den här studien av rapporteringen, då de är två av de mest skottdådsdrabbade förorterna i Göteborg under hösten 2013, samt att dessa områden dominerat rapporteringen. En ytterligare intressant kontext är att de här två förorterna har tydliga sociala problem¹³.

Med sociala problem menar vi att förorterna, som härstammar från miljonprojektet, har en hög grad av arbetslöshet, en låg utbildningsnivå, hög kriminalitet och befolkningen i förorterna består till större delen av invandrare eller människor med invandrarbakgrund.

¹⁰ Dahlstedt, Magnus. *Den massmediala förortsdjungeln – representationer av svenska förortsmiljöer*, S.27. Göteborg: Nordicom, 2004

¹¹ Ibid.

¹² SCB. *Integration – en beskrivning av läget i Sverige*. Örebro: SCB-Tryck, 2013

¹³ SCB, *Statistiken innehåller positiva tendenser*. 2009

Vi har valt att begränsa vårt material från medierapportering från perioden då skottlossningarna ägde rum 04.09.13 till den sista november i år (2013). Med den här undersökningen av textartiklar ska vi undersöka, beskriva och identifiera dess tecken och sedan förväntar vi oss kunna sätta in dessa tolkningar i samhällliga kontexter och förklara hur rapporteringen sett ut som den gör och vilken medial bild som förmedlas ut till läsaren. Vi ska även undersöka om det finns några dolda budskap mellan raderna i texterna och vilket ”tonläge” som används i artiklarna. Vi finner det även intressant att granska hur och vilka personer som återberättas i artiklarna och vad de representerar i samhället. Likaledes anser vi det intressant att undersöka om det finns någon stigmatisering i texterna i form av ”vi och ”dem”. Vilket i sociologisk mening innebär ett nedvärderande utpekande, en psykologisk brännmärkning, ett "vi mot dem".

Fenomenet ”vi mot dem” kan även beskrivas som ett förakt för grupper eller enskilda personer som avviker från den egna samhällsnormen. Begreppet används främst av dem som vill tydliggöra och motarbeta existerande stigmatisering, samt av forskare som söker samband mellan avvikande beteenden och det omgivande samhällets reaktioner.¹⁴

1.3 Frågeställningar

1. På vilket sätt skriver och hur gestaltar Göteborgs-Posten förorterna, Biskopsgården samt Hisingsbacka, och problemet när det gäller;

- Ordval och formuleringar i artiklarna?
- Vinklar i artiklarna?
- Bildsättning av artiklarna?

I den här frågeställningen ska vi undersöka vad som har skrivits om ämnet och hur det har omskrivits. När det gäller ordval och formuleringar kommer vi att undersöka artiklarnas språk för att få en klarare bild av vårt material och hur det är framställt.

Vinklarna i de olika artiklarna anser vi också väsentliga att undersöka eftersom det går att porträttera ett ämne på flera olika sätt. I vår undersökning ska vi se om vissa texter hade gått att belysa annorlunda och hur de har belyst ämnet i de artiklar som har en annorlunda vinkel.

¹⁴ Erving, Goffman. *Stigma - den avvikandes roll och identitet*. S.139. Finland: Nordstedt, 2011

Bildvalet i artiklarna är av största relevans för oss att undersöka då det i vår mening har lika stor roll i artikeln som själva texten och vi vet att bildsättningen har en stor roll i mottagarens uppfattning av artikeln.¹⁵

2. Har journalisterna i fråga brustit i sin objektiva rapportering när det gäller;

- Implementerat ett ”vi mot dem” perspektiv i texterna?
- Svartmålat områdena i fråga, utsänt en negativ medial bild?
- Tagit en subjektiv ställning för något i texterna?

Objektivitet är ett väldigt relativt ämne som är svårt att slå fast vad det egentligen innebär, men de delar av objektiviteten vi finner relevanta för vår studie är de ovanstående. Det vi menar med ett ”vi mot dem” perspektiv grundar sig i teorin om stigmatisering och berör hur medierna kan implementera vad som är norm och ”normalt” och vad som är avvikande eller ”onormalt”¹⁶. I det här fallet menar vi att artiklarna i Göteborgs-Posten beskriver förorten som något avvikande.

I den andra punkten av denna frågeställning avser vi att mycket av vårt material kan ha subliminala undertoner som vi ska försöka finna genom att läsa ”mellan raderna”. Alltså undersöka vilken bild som förmedlas av Göteborgs-Posten när det gäller Biskopsgården och Hisingsbacka.

3. Vilka aktörer får komma till tals och hur framställs dem i artiklarna och vad representerar de i samhället?

Den tredje frågeställningen i vår studie berör de inblandade aktörerna i Göteborgs-Postens artiklar om ämnet. Balansen i artiklarna är en viktig del för att besvara den här frågeställningen så som vad aktörerna i fråga representerar i samhället, alltså först och främst vilken från vilken institution hen kommer från, men också mer analytiskt i vad hen förespråkar.

¹⁵ Hansson, Hasse & Karlsson, Sten-Gösta & Z Nordström, Gert. *Seendets språk, exempel från konst, reklam, nyhetsförmedling och semiotisk teori*. S.132. Stockholm: Studentlitteratur AB, 2005

¹⁶ Erving, Goffman. *Stigma - den avvikandes roll och identitet*. S.141. Finland: Nordstedt, 2011

Då vi vet att de flesta av artiklarna som ingår i vår studie tillhör genren brottsjournalistik vet vi att det kommer att finnas fall där inte någon aktör kommer till tals. Med hänsyn till detta kommer dessa artiklar sållas bort från vårt urval när vi ska besvara just den här frågeställningen.

Till den här frågeställningen tillämpar vi även en kvantitativ innehållsanalys för att kunna sammanställa empirisk generaliserbar statistik på vem som kommer till tals, etnicitet och vad hen representerar i samhället.

2 Metod

I det här kapitlet redovisar vi vilken typ av metod vi valt att använda oss av i vår studie, hur vi gick tillväga samt studien validitet och reliabilitet.

2.1 Diskursanalys

En diskursanalys är ett uttryck som betecknade hur en viss uppsättning språkliga kategorier förhåller sig till ett objekt och hur vårt sätt att beskriva detta objekt påverkar hur vi förstår eller uppfattar detta objekt.¹⁷ En diskurs är mer än enbart språket, utan även konstitutivt för den sociala verklighet som man valt att intressera sig av, vilket i vårt fall är Göteborgs-Postens rapportering kring våldet i Göteborgs förorter under hösten 2013.

Vi har valt att tillämpa en kvalitativ innehållsanalys i form utav av en diskursanalys för att vi anser den metoden ligger till bäst grund för våra tre forskningsfrågor som går ut på att se hur rapporteringen av Biskopsgården och Hisingsbacka sett ut under skottlossningarna i höstas. Vi är intresserade av hur gestaltningen av verkligheten i förorterna sett ut och då anser vi att en diskursanalys är ytterst väsentligt för vår uppsats, då just den metoden fokuserar på språket och hur verkligen speglas och kan förstås eller uppfattas av dem som läser artikeln. Det ska dock poängteras som tidigare att vårt syfte inte är att undersöka hur läsarna blir påverkade av artiklarna, utan enbart ta reda på vilken bild som förmedlas ut och att det är den bilden som i sin tur kan påverka läsarna positivt eller negativt.

När vi arbetar med vår analys ska vi verka efter sättet att inte försöka uppfatta något som nämns i texten som en lösning på problemet, utan vi ska som analytiker och forskare inta en ställning av skeptiska tolkningar.

Diskursanalyser har många likheter med samtalsanalyser, en av dessa likheter är att man försöker lokalisera, kontextuella förståelser i termer av talets specifika detaljer i situationer, man undersöker och letar efter retoriska detaljer som kan ge en mer fördjupad kunskap och teorier om hur något beskrivs eller uppfattas av dess läsare eller

¹⁷ Bryman, Alan. *Samhällsvetenskapliga metoder*. S.474, Stockholm: Liber AB, 2008

åhörare. Med detta tankemönster ”lösning på problemet” menar vi att vi som forskare ska leta efter orsakerna till problemet, varför det uppstått eller vad som kan ha legat till grund, snarare än att finna en lösning på problemet. Syftet är alltså att finna problemets bakgrund och inte att finna problemets lösning. Med andra ord vill vi med hjälp utav den kvalitativa diskursanalysen undersöka vad som rapporteras ifrån Göteborgs-Posten och vad dess rapportering sänder ut för medial bild av verkligheten till läsarna.¹⁸

2.2 Bildanalys

För att kunna besvara den sista delen av forskningsfråga ett alltså bildsättningen av artiklarna, har vi valt att tillämpa en relativt kort bildanalys i form av en näranalys. En näranalys går ut på att man som forskare granskar vilket medlande som sänds ut genom bilderna. En näranalys handlar mer om att fokusera på detaljer och olika delar av bilden och se vilka konnotationer detta skapar. Dessa olika detaljer kan ses överordnade eller underordnade.¹⁹

För att kunna tolka en artikelbild eller fotografi ska man inte enbart tolka den rakt upp och ner, utan man ska som forskare även ha kännedom om den sociala kontexten bakom bilden/fotografiets yttre sken. Med tanke på detta passar det ypperligt att applicera bildanalysens resultat och analysera bilderna/fotografierna efter så väl gestaltungs- som representationsteorin.²⁰ Med en extra fokusering på representationsteorin som bygger på att det man förmedlar ut till läsaren ska följa hens konceptuella karta med sociala och kulturella identifikationer. Med detta menar vi att vi ska undersöka om bilderna har en koppling till texten, vilka konnotationer/tankar den eventuellt kan förmedla ut till mottagaren samt om bilden följer den konceptuella kartan hos läsarna.²¹

Vår bildanalys ingår i den kvalitativa diskursanalysen och gjordes i samband med den analysen.

¹⁸ Bryman, Alan. *Samhällsvetenskapliga metoder*. S.474, Stockholm: Liber AB, 2008

¹⁹ Hansson, Hasse & Karlsson, Sten-Gösta & Z Nordström, Gert. *Seendets språk, exempel från konst, reklam, nyhetsförmedling och semiotisk teori*. S.167. Stockholm: Studentlitteratur AB, 2005

²⁰ Bryman, Alan. *Samhällsvetenskapliga metoder*. S.493, Stockholm: Liber AB, 2008

²¹ Hall, Stuart. *The social production of news*. I *Media Studies a Reader*, Marris, Paul, Thornham, Sue, Basset, Caroline (red.) S.149. Great Britain: Edinburgh University Press Ltd, 2009

2.3 Kvantitativ innehållsanalys

Vi har valt att tillämpa en kvantitativ innehållsanalys när det gäller att besvara vår tredje forskningsfråga. En kvantitativ innehållsanalys ger oss fördelen att kunna generalisera vårt material tack vare ett korrekt och representativt urval. Vilket vi inte hade kunnat om vi besvarat forskningsfråga tre genom att tillämpa en kvalitativ diskursanalys. Sedan lämpar sig en kvantitativ metod sig mer när man ska studera det mer konkreta innehållet i ett material, vilket vi ska göra när vi besvara forskningsfråga tre.²²

För att besvara forskningsfrågan tar vi hjälp av ett kodschema (se bilaga A) med variabler över vilka som får komma till tals i artiklarna, om de är svenskar eller invandrare samt vilken roll de representerar i samhället. Fördelen med en kvantitativ innehållsanalys gentemot en diskurs är att vi får tillfälle att genomföra korrekta generaliseringar av vårt resultat.²³

Resultatet av vår kvantitativa innehållsanalys kommer vi att analysera på ett kvalitativt sätt så som vi gjort med de två föregående frågeställningarna.

2.4 Val av metod

Valet av metod, alltså diskursanalys, var ett självklart val för oss redan vid studiens begynnelse. För det första så passar diskursanalysen som handen i handsken när det gäller en kvalitativ studie som vår är, då vi inte var ute efter att komma fram till någon slags lösning på problemet eller komma fram till ett generaliserbart resultat. Vårt mål var att gå in på djupet och analysera vårt resultat så grundligt som möjligt för att få en klarare och mer underliggande bild av vad som egentligen förmedlas genom vårt material. Vi kände att en kvantitativ forskningsmetod inte var på sin plats för resultatet av den sortens studie kan vara rätt så intetsägande för våra frågeställningar. Men vi avfärdade inte helt tanken av att genomföra vår studie på ett kvantitativt sätt då det hade varit relevant att få fram statistiska siffror på vissa delar av materialet. Därav har vi fört statistik över vissa saker som vi funnit relevanta att upplysa och har alltså blandat en kvalitativ metod och ett kvantitativt tillvägagångssätt.

²² Hall, Stuart. *The social production of news*. I *Media Studies a Reader*, Marris, Paul, Thornham, Sue, Basset, Caroline (red.) S.281. Great Britain: Edinburgh University Press Ltd, 2009

²³ Ibid. S. 168

För det andra så valde vi att använda oss av diskursanalysen för dess fria tyglar och flexibilitet. Eftersom det inte finns några klara linjer eller fastställda regler hur man ska gå tillväga när man genomför en kvantitativ studie²⁴. Detta passade också in i vår studie då vi kände att ett strikt tillvägagångssätt hade förhindrat oss att ta reda på den informationen som vi finner väsentlig för våra forskningsfrågor.

2.5 Avgränsningar

Vi har valt att avgränsa vårt material efter tre kriterier; medieplattform, tid och genre. Valet av medieplattform, Göteborgs-Posten, grundar vi på två pelare varav den första är att det är den största lokaltidningen och medieplattformen i Göteborgsområdet²⁵ med den, enligt oss, utförligaste lokalrapporteringen. Den andra pelaren är att vi har begränsat med tid för att utföra denna studie och det hade varit omöjligt att genomföra en bra undersökning av allt material som rapporterats om ämnet.

När det kommer till vår avgränsning av materialet i tid så valde vi att undersöka artiklarna från och med den 4 september 2013 eftersom konflikten upptrappades i samband med mordet på två unga män vid Väderilsgatan i Biskopsgården och det var då Göteborgs-Posten började med en mer utförlig rapportering. Slutdatumet i urvalet av artiklar är den 31 november av samma år då det var då vi genomförde vår urvalsprocess.

Vi har även avgränsat vårt urval av artiklar när det gäller genre i tidningen, vi anser att det som är väsentligt för vår studie är först och främst nyhetstexter, men också debatt-, familje- eller ledarsidor eftersom vi förväntar oss att det kan finnas annorlunda vinklar av problemet i just de delarna av tidningen.

Vi har använt mediearkivets databas och förfinat vår sökning genom att enbart söka artiklar mellan de förbestämda datumen och från Göteborgs-Posten.

Urvalsbegränsningen har sett ut på följande vis; Biskopsgården, Hisingsbacka och/eller Hisingen i anslutning till ”skott* and/or skjut*”.

²⁴ Hansson, Hasse & Karlsson, Sten-Gösta & Z Nordström, Gert. *Seendets språk, exempel från konst, reklam, nyhetsförmedling och semiotisk teori*. S.175. Stockholm: Studentlitteratur AB, 2005

²⁵ Tidningsstatistik, *Upplage- och räckviddsutveckling 2003-2012*. 2013

Vi har även gjort en medveten avgränsning när det gäller vilka förorter vi har valt att undersöka, då problemen även uppkommit i andra förorter såsom Västra Frölunda, Angered och Bergsjön. Eftersom vi har limiterat med tid för att genomföra vår studie valde vi de två förorter där det varit flest skottlossningar och problemet varit som störst, alltså Biskopsgården och Hisingsbacka. Materialet hade varit för stort om vi valt att undersöka allt som skrivits om ämnet. Även det faktum att det finns en uttalad gängkrivalitet mellan dessa förorter ledde oss att göra denna avgränsning då detta nämns i många av Göteborgs-Postens artiklar som ligger till grund för vårt materiella urval.

2.6 Begreppsdefinition

2.6.1 Förort

Nationalencyklopedin beskriver ordet förort på följande vis; ”Avgränsat samhälle eller bostadsområde inom en större stadsregion”²⁶. För att förenkla vårt arbete och er läsning skiljer sig vår definition lite från NE:s, i vår mening menar vi att förort är ett avgränsat samhälle eller bostadsområde inom en större stadsmiljö som har en hög grad av sociala problem i form av hög arbetslöshet, låg utbildningsgrad och är har en hög andel av invandrare eller människor med invandrabakgrund.

2.6.2 Invandrare

Detta begrepp är väldigt svårdefinierat och vi förstår problematiken med ordets mångtydiga innehåll samt dess negativa klang. Ordet invandrare kan uppfattas väldigt olika beroende på vem som använder det, ett exempel på detta är statistiker som använder sig av begreppet utrikes födda, när andra människor uppfattar det som icke-nordiska personer eller alla som helt enkelt inte är etniskt svenskar.²⁷

Trots detta har vi, som andra forskare inom ämnet²⁸, valt att använda just detta ord, invandrare, i brist på något bättre. I en uppsats som behandlar medier och invandrare, är

²⁶ Nationalencyklopedin. *Förort*. 2014

²⁷ Sandström, Lasse. *Rosengård i Medieskugga – Om medier som medel och hinder för segregation*. S.10. Stockholm: Sellin & Partner, 2004

²⁸ Sandström, Lasse. *Rosengård i Medieskugga – Om medier som medel och hinder för segregation*. S.10. Stockholm: Sellin & Partner, 2004; Kianzad, Behrang, Sandström, Lasse. *Sanningens många nyanser, En handbok i mångfaldsjournalistik*. S.9. Stockholm: Carlsson Bokförlag, 2007; Brune, Ylva. *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*. S.9. Stockholm: Carlsson, 1998

det ofrånkomligt att använda något annat ord än just invandrare. Vi hoppas att läsarna av denna uppsats förstår vårt dilemma och har överseende med detta.

I vår uppsats kommer vi att använda oss av ordet invandrare på följande sätt; ”en individ som flyttat/flytt till Sverige från ett annat land, en individ som har invandrabakgrund eller/och personer med utländskklingande för- eller efternamn.

2.6.3 Artikel

Med ordet artikel menar vi publicerade texter i lokaltidningen Göteborgs-Posten. En artikel som ingår i vår studie har fått sin rubrik, nedryckare, ingress, brödtext, billboards, faktarutor, bilder och bildtexter granskat i den diskursanalys som vi tillämpat på materialet. En artikel är även en publicerad text som gestaltar de förorter som vi valt att rapportera utifrån.

2.7 Metodtillämpning

2.7.1 Diskursanalys

Efter att vi valt att använda oss utav en kvalitativ innehållsanalys, färdigställt våra forskningsfrågor började vi med att utforma hur vi på allra bästa sätt skulle tillämpa vår metod. Sedan konstruerade vi ett analysinstrument som vi använde oss utav när vi analyserade vårt material.

Med hjälp utav vårt analysinstrument har vi ett antal punkter eller frågor som vi skall besvara medhjälp utav materialet som består av de 22 utvalda artiklarna som valts ut från vårt första urval av 77 artiklar. Det här analysinstrumentet är inget kodschema i sig, utan en frågemall vi följt för att kunna finna resultaten i vårt material. Med detta hjälpmedel ser ni hur vi gått tillväga för att nå vårt slutresultat och underlag till vår uppsats.

För att lättare har koll på vårt material och dess svar på våra frågor har vi tilldelat alla texter en identitet i form av en siffra. Den siffran kopplas sedan ihop med svaren, som vi skriver ner i textform. Så vårt analysinstrument blir en variant av ett kodschema.

1. Första frågeställningen:

1. Finns det några ordval som beskriver händelsen på något speciellt sätt?
2. Finns det några formuleringar som beskriver händelsen på något speciellt sätt?
3. Finns det någon klar vinkel?
4. Hade artikeln kunnat ha en annan vinkel?
5. Vilka bilder finns i artikeln och vad förmedlar dem?
 - Ändrar bilden artikelns helhetskänsla?
 - Vad finns i bildens för- och bakgrund, rörelser och objekt?
 - Vilka konnotationer/tankar förmedlar bilden?

2. Andra frågeställningen:

1. Finns det en tydlig ”vi och dem” känsla i texten?
2. Finns det något i texten som svartmålar förorterna och vilken medial bild sänds ut?
3. Tar journalisten en subjektiv ställning i texterna?

3. Tredje frågeställningen:

1. Kommer någon till tals?
2. Vad har aktören för roll i artikeln?
3. Hur framställs och vad förespråkar denna roll?

För att på smidigast sätt analysera vårt material och kunna besvara våra forskningsfrågor, delade vi upp våra tre forskningsfrågor i mindre mer konkreta och lättöverskådliga frågor. Då vi visste att svaren inte blir lika konkreta i kvalitativ- som i en kvantitativ innehållsanalys.

Efter att vi analyserat vårt material efter frågorna i analysinstrumentet började vi med att dra kopplingar mellan våra svar och gå in mer på djupet i dessa svar. Med tanke på att vi valt en kvalitativ innehållsanalys kan vi inte tillämpa någon typ av generalisering på vårt material, förutom på forskningsfråga tre. Däremot kan vi koppla det till våra tre teorier, gestaltungs-, representations- och stigmatiseringsteorin.

”Det man generaliserar är inte de empiriska data man samlar in, utan den teori som förklarar dessa.”²⁹

Vilket innebär att vi efter vår analys försöker få in svaren från den mer djupgående analysen av materialet i ett sätt att förklara vilken medial bild som utsänds och inte hur folket uppfattar det.

2.7.2 Bildanalys

Vi utförde även en väldigt vag bildanalys i samband med vår diskursanalys på de bilder som fanns i vårt slutliga urval av 22 artiklar. Vi ansåg att denna analys inte behövde vara så omfattande av två skäl, det första var att materialet inte innehöll så många bilder och skulle således inte bidra med ett mervärde i arbetet än vad det redan gjort. Det andra skälet är tidsaspekten som inte tillät oss att genomföra en mer omfattande bildanalys om vi väl hade velat det.

Vi undersökte som sagt bilderna som återfanns i de 22 artiklarna vårt urval bestod av och behandlade bilderna först och främst som komplement till texterna för att se om bilderna gav artikeln en annan helhetskänsla. Då vårt mål var att undersöka vad artikeln i sin helhet skickar ut för medialt meddelande. Under denna del analyserade vi det som var mer konkret i bilderna så som förgrund, bakgrund, objekt och rörelse.

Sedan undersökte vi även vilka konnotationer som bilden medförde, alltså vilka associationer en eventuell mottagare kan ha fått utav att ta del av den. Detta gjorde vi genom att undersöka ifall det som fanns med i bilden stämde överens med den konceptuella kartan med dess sociala och kulturella identifikationer.

2.7.3 Kvantitativ innehållsanalys

Under tiden vi genomförde analysen sammanställde vi viss statistik med hjälp av ett kodschema med koppling till vår tredje forstingsfråga. Denna statistik blir empirisk generaliserbar med tanke på vårt strategiska urval, då vi tillämpade en kvantitativ undersökning på hela vårt urval av 77 artiklar och inte enbart de 22 vi valt att analysera i vår kvalitativa innehållsanalys. Detta för att få generaliserbara resultat efter ett korrekt

²⁹ Dannefjord, Per. *Metod och problem – en inledning till sociologisk analys*, S.25. Växjö: Växjö universitet, 1999

urval. Det vi förde statistik över var hur många invandrare gentemot svenskar som fick komma till tals i materialet, sedan hur många av dessa som var berörda och hur många av dem som hade en framträdande roll samt vilken typ av roll de hade inom en samhällsintuition eller organisation (Se bilaga A).

När det gällde hur vi kategoriserade dem som fick komma till tals i kategorierna invandrare eller svenskar arbetade vi efter om de hade ett utländskklingande för- och/eller efternamn eller vice versa. När personer som till exempel hade ett utländskklingande efternamn och svenkklingande förnamn eller tvärtom kategoriserades dessa personer som invandrare, då det ena namnet var av utländsk härkomst. Detta medför en viss problematik som vi tar upp i kapitlet validitet och reliabilitet.

I artiklarna finner vi flera olika roller som de citerade representerar i det svenska samhället. Vi finner således, politiker eller tjänstemän, berörda, aktörer inom rättsväsendet och övriga. Det som skiljer övriga mot berörda är att berörda innefattar privatperson som representerar sig själva i artikeln och övriga är sådana från exempel ungdomsföreningar som uttalar sig om händelsen och gör det utifrån sin roll inom föreningen då det inte är en samhällsintuition. Personer vars namn vi inte kunnat placera under svensk eller invandrare på grund utav att de inte omnämns vid namn eller inte går att placera i något av facken har kodats som övriga i statistiken då hen ändå fått komma till tals i materialet.

2.8 Urval

Urvalet som ligger till grund för vår undersökning är tidningsartiklar från den tryckta Göteborgs-Postens rapportering kring skottdåden i förorterna Hisingsbacka och Biskopsgården från den fjärde september till sista november i år (2013).

Urvalet är ett strategiskt urval där vi själva medvetet valt ut de artiklar som vi ansett ligga till bra grund för vår undersökning. Ett strategiskt urval är lämpligt för oss då vi tillämpar en kvalitativ forskningsmetod och inte behöver ett slumpmässigt urval för generalisering av vårt forskningsresultat. Urvalet har valts genom sökorden ”Biskopsgården, Hisingsbacka och/eller Hisingen i anslutning till ”skott* and/or skjut*”. Sökningen har även gjorts efter en relevansfunktion på mediearkivets

sökdatas, vilket resulterade i att vi fått en översikt över vilka artiklar som är mer relevanta efter våra sökord.

Slutligen valde vi ut 77 artiklar som rapporterar om skottlossningarna i Hisingsbacka och Biskopsgården. Av dessa 77 artiklar har vi senare valt ut 22 som kommer att användas som material för att kunna besvara våra forskningsfrågor i form av en kvalitativ innehållsanalys. Däremot kommer de ursprungliga 77 artiklarna ligga till grund för vår kvantitativa innehållsanalys.

2.9 Validitet och reliabilitet

Det vi behöver ha i åtanke när det gäller att värdera vår validitet och reliabilitet är att vi inte kan skaffa någon tillförlitlighet med siffror likt man skulle ha gjort i en kvantitativ forskningsmetod. Istället handlar validitet och reliabiliteten i en kvalitativ ansats mer om att kunna beskriva hur man samlat in och bearbetat data på ett systematiskt och hederligt sätt. Det är även viktigt att beskriva hur man gått tillväga, vilka förutsättningar man haft inför och hur resultaten har växt fram under forskningens gång.³⁰

Vi anser att vår undersökning håller en hög reliabilitet trots de svagheter som den utsatts för under forskningsprocessen. Bakgrund till dessa svagheter är till största del vår egen forskarbakgrund som är relativt bristfällig, då detta är båda deltagarnas första forskningsprojekt. Ytterligare en svaghet som vår studie utsatts för är hur lika våra teorier varit samt hur lika forskningsfrågorna varit. Nu i efterhand kan vi båda anse att våra tre teorier, representations- och gestaltnings- tillsammans med stigmatiseringsteorin bildar en egen teori, likt en DNA-sträng. Utöver dessa svagheter anser vi att undersökningen håller en hög reliabilitet då vi detaljerat beskrivit hur vi gått tillväga med vårt urval, datainsamling samt analys, alltså haft full transparens. Under tiden vi arbetar har vi båda två varit delaktiga och tagit upp de tankar och reflektioner som uppkommit och rätt ut dessa under arbetets gång för att minska risken för felaktigheter i vår studie och därmed få en lägre reliabilitet.

Med tanke på att vår studie är av det kvalitativa slaget så vill vi poängtera att materialet och resultatet inte är empiriskt generaliserbart och skulle en annan forskare ta vid vår

³⁰ Bryman, Alan. *Samhällsvetenskapliga metoder*. S.352. Stockholm: Liber AB, 2008

forskning eller göra en liknande studie skulle hen förmodligen få ett liknande resultat gentemot vårt, men inte med all säkerhet.

Det som påverkar validiteten mest är det dilemma vi nämnde i våra definitioner, alltså problemet med ordet invandrare och vem som betecknas som invandrare i vår studie. När vi har undersökt vem som kommer till tals, alltså den kvantitativa innehållsanalysen, har vi gått efter vilket namn personen i fråga har haft, detta kan ha medfört vissa problem i form att aktörerna som kan ha kategoriserats fel och hamnat i fel del av statistiken. Om vi ponerar att någon av aktörerna har bytt namn eller är adopterad så är det ett tydligt exempel på när vår validitet har blivit kompromissad. Detta medför att vårt resultat är begränsat när det gäller generaliseringen. Detta på grund av att mätningens validiteten inte kan ses mäta det begrepp som begreppet anses beteckna inom samhälliga konstitutioner³¹.

Så som vi ser på problemet så finns det tyvärr inget annat tillvägagångssätt att genomföra denna studie på och är väl medvetna om att den påverkar arbetets validitet. Däremot ser vi inte att reliabiliteten påverkats då det inte är fel på vår studie utan felet ligger på samhällets definition av ordet ”invandrare” och dess mångtydiga innehåll.

Sedan är det inte upp till oss som forskare att definierar generaliserbarheten i vår analys, utan vår uppgift har varit att presentera vår väg till resultatet och de fynd vi gjort på vägen dit. Det är sedan upp till läsaren att avgöra materialets generaliserbarhet. När man generaliserar vårt material måste man ha i åtanke till vem man bedömer att resultatet kan tillämpas till.

³¹ Bryman, Alan. *Samhällsvetenskapliga metoder*. S.52. Stockholm: Liber AB, 2008

3 Teorier

I det här kapitlet kommer vi att presentera och tydliggöra relevanta teorier kopplade till vårt forskningsproblem. De teorier som vi funnit som relevanta för vår studie är; gestaltningsteorin, representationsteorin och stigmatiseringsteorin.

Det skedde en rätt så stor urvalsprocess när det gällde vilka teorier vi skulle använda oss av då flera andra teorier hade passat in i vår studie, men till sist valde vi de tre ovannämnda teorierna då vi ansåg att de kommer att hjälpa oss mest för att kunna besvara våra forskningsfrågor. Då vi anser att dessa tre teorier är perfekta för att påvisa vilken medial bild av verkligheten som förmedlas ut och vilka underliggande budskap som förmedlas genom denna bild. Denna bild kan ha en opinionsskapande och normativ effekt på samhället, men det är något vi inte undersöker i denna studie. Dock finner vi det värt att nämna vilka konsekvenser som denna bild kan medföra.

Dessa teorier kommer även att hjälpa oss att förstå hur Biskopsgården och Hisingsbacka omskrivs i Göteborgs-Posten.

3.1 Stigmatiseringsteorin

Stigmatiseringen är en teori som tar avstamp i att undersöka om det finns ett ”vi mot dem” i samhället. Ett ”vi mot dem” finns överallt i vårt samhälle och kan innefatta mer eller mindre allvarliga situationer där man kan särskilja en grupp människor (dem) som avviker från normen (vi). I vanliga fall använder forskare sig av begreppet ”personlig identitet” eller ”ett jag” när de tillämpar stigmatiseringsteorin på sitt material³². Vi väljer i vår studie att applicera begreppet ”social identitet” eller ”ett vi” istället då vi vill undersöka om en samhällsklass gestaltas som avvikande mot samhällets andra samhällsklasser. Alltså applicerar vi ett ”vi” i form av högre socialt ställda medborgare gentemot ett ”dem” i form av lägre socialt ställda medborgare, det vill säga förortsinvånarna³³.

³² Erving, Goffman. *Stigma - den avvikandes roll och identitet*. S.60. Finland: Nordstedt, 2011

³³ Ibid. S.117

Med hjälp utav stigmatiseringsteorin kopplat till våra forskningsfrågor kan vi analysera vårt utvalda material och se om vi finner att dessa artiklar innehåller ett ”vi mot dem” perspektiv, alltså det ”normala” gentemot det ”onormala”.

För att förtydliga vad vi menar med ordet ”dem”, så definierar vi det som personer med invandrarbakgrund och människor som är bosatta i förorterna samt medlemmar i minoritetsgrupper. Gemensamt för ”dem” är att dessa samhällsgrupper tydligt bär sitt statusmärke i sitt tal, sitt utseende och sitt uppträdande och finner att de är en andra klassens medborgare i förhållande till vårt samhälles offentliga institutioner. Med ordet ”vi” menar vi personer som tillhör den högre samhällsklassen som smälter in i det ”normala” samhället och som inte är utanför samhällets normer.³⁴ I detta fall, den homogena läsargrupp som utgör Göteborgs-Postens läsarkrets³⁵.

Vi vill med stigmatiseringsteorin undersöka om de inblandade aktörerna och dess bostadsområden gestaltas på något specifikt sätt. Med detta menar vi att vi vill undersöka ifall alla aktörer porträtteras på samma sätt eller om någon eller några i materialet avbildas som avvikande mot det ”normala” samhället.

3.2 Gestaltningsteorin

En av de teorier som vår studie tar avstamp från är framing, även kallad för gestaltningsteorin. Teorin utgår från hur uppbyggnaden av ett medialt meddelande påverkar mottagaren och dess tolkning av meddelandet på ett undermedvetet sätt.³⁶

Alltså hur olika framställanden av ett medieinnehåll, i vårt fall en nyhetstext, påverkar vilken uppfattning mottagaren får angående det beröra ämnet. Mer konkret appliceras gestaltningsteorin genom att undersöka och diskutera vilka attitydskapande och opinionsskapande egenskaper medier förfogar över när det gäller kunskap, allmän opinion och beslutstagande.³⁷

³⁴ Erving, Goffman. *Stigma - den avvikandes roll och identitet*. S.110. Finland: Nordstedt, 2011

³⁵ Sandström, Lasse. *Rosengård i Medieskugga – Om medier som medel och hinder för segregation*. S.32. Stockholm: Sellin & Partner, 2004

³⁶ Nabi, Robin & Oliver, Mary Beth. *Sage handbook of media processes and effects*. S. 85. Thousand Oaks: Sage, 2009

³⁷ Ibid. S.86

Man kan säga att medierna inte beskriver verkligheten som den är, utan rekonstruerar och gestaltar verkligheten på sitt sätt.³⁸

Relationen mellan verkligheten och opinionen går i tre steg. Först finns verkligheten som individen upplever. Därefter bildar individen sig en bild av verkligheten. Utefter sin bild av verkligheten utvecklar sedan individen ett handlingsmönster.³⁹

Utifrån dessa premisser kommer vi att applicera gestaltningsteorin i vår uppsats då vi finner det väsentligt att studera hur invandrare och förorterna i stort avbildas i Göteborg-Postens artiklar då vi vet att effekterna av en potentiell negativ rapportering kan vara opinionsbildande för Göteborgs-Postens läsare. I sin förlängning kan denna förmedlade bild ha en normativ effekt i samhället⁴⁰, men det är något vi inte ska undersöka i den här studien men finner det befogat att poängtera.

Vi använde oss av gestaltningsteorin mestadels i resultat- och analysdelen av arbetet, för det var där vi hade fastställt vårt resultatet och endast då vi kunde börja diskutera och spekulera i vilka eventuella attityder och opinioner som skapats av Göteborgs-Postens rapportering kring Biskopsgården och Hisingsbacka.

3.3 Representationsteorin

Representationsteorin är en del i det kulturella kretsloppet där deltagarna ska tolka världen på ett liknande sätt. En värld där kultur ses som en process. Representation är den processen som folks meningar skapas i och kommuniceras genom, medan kulturen beror på folkets delade meningar.⁴¹

Diskursen eller språket måste översattas och omvandlas ut till publiken. Människor jämför olika sorters fenomen med mentala koncept av detsamma. Ett exempel på detta

³⁸ Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och samhälle*. S.120. Kristianstad: SNS Förlag, 2009

³⁹ Nabi, Robin & Oliver, Mary Beth. *Sage handbook of media processes and effects*. S. 88. Thousand Oaks: Sage, 2009

⁴⁰ Ibid. S.87

⁴¹ Hall, Stuart. *Representation: Cultural representations and signifying practices*. S.21. Great Britain: Sage Publications Ltd, 2009

är att vi skapar oss en tankebild av en röd stuga med vita knutar i vårt minne efter att vi upplevt en röd stuga med vita knutar fysiskt med våra sinnen.⁴²

Med hjälp utav att klassificera och organisera fenomen skapar vi människor oss relationer mellan koncepten, detta genom bland annat användning av likhet och åtskillnad. På detta sätt kan en konceptuell karta framställas som i viss utsträckning kan vara delad, då förhållanden mellan fenomen varierar oss människor emellan.

Efter att ha skapat denna konceptuella karta är det dags för steg två i representationsprocessen, den går ut på att översätta kartan till ett gemensamt språk eller diskurs. Gemensamt för typer av språk är att de bär och uttrycker mening genom tecken. Ett gemensamt språk eller diskurs kan innehålla talande ljud, visuella bilder eller skrivna ord.⁴³

Nyheter är en slutprodukt av en komplex process, vilket börjar med en systematisk sortering och val av olika ämnen som kan bli en nyhet. Viktiga aspekter när man skapar en nyhet är att presentera den så att den lockar ens publik, så att publiken kan identifiera sig med den via namn, platser och händelser. Vissa nyheter kan enbart bli identifierade av läsaren om de innehåller sociala- och kulturella identifikationer, den konceptuella kartan. Om en nyhet inte innehåller dessa identifikationer kan det bli svårt för läsaren att hitta ett intresse av att läsa texten.⁴⁴

Med tanke på detta är vi intresserad av att granska hur texterna konstruerats och om det finns vissa delar i texten som kunde framställts annorlunda, fast likväl innehålla dessa sociala- och kulturella identifikationer. Måste de alltid vara kopplade till förort och invandrare då vi alla har samma sorts ”karta” över vår kultur.⁴⁵

Med andra ord är representationsteorin intressant till vår undersökning och speciellt forskningsfråga ett, där vi mer vill undersöka hur texterna framställts och vilka ordval som journalisten valt att beskriva händelserna med. Ett exempel på detta är ifall journalisten kunde ha gjort något annorlunda ordval, men ändå följt den konceptuella kartan och de sociala- och kulturella identifikationerna.

⁴² Hall, Stuart. *Representation: Cultural representations and signifying practices*. S.25. Great Britain: Sage Publications Ltd, 2009

⁴³ Ibid. S.26.

⁴⁴ Hall, Stuart. *The social production of news*. I *Media Studies a Reader*, Marris, Paul, Thornham, Sue, Basset, Caroline (red.) S.149. Great Britain: Edinburgh University Press Ltd, 2009

⁴⁵ Hall, Stuart. *Representation: Cultural representations and signifying practices*. S.26. Great Britain: Sage Publications Ltd, 2009

Viktiga aspekter som är värt att granska och vara del av vårt analysinstrument är att ta i akt hur journalisten till texterna valt att vinkla nyheten, hur dess problem beskrivs, vilka kommer till tals och vad är dess primära källa.

4 Tidigare forskning

Flertalet studier har gjorts angående invandrares porträttering i svenska medier, där medieforskaren Ylva Brune kan ses som en frontfigur inom ämnet. Hon förespråkar främst att invandrare i allt större utsträckning kommer med och får vara delaktiga i svenska mediers nyhetsrapporteringar än tidigare⁴⁶. Trots detta är medierna fortfarande exkluderande för invandrarna då de enbart är med av ”kosmetiska” skäl i hoppet av att tidningen ska få ett mångkulturellt anlete eftersom de ofta figurerar i bilder men sällan har någon större roll i själva artikeln. Texten handlar alltså inte om dem men de kvoterar medvetet in i tidningen⁴⁷. Detta fenomen kallas för inkluderingsstrategin och används av nyhetsmedierna i hopp om att spegla samhället rättvist.

Däremot så förekommer, än idag, invandrare sällan i de mer seriösa delarna av tidningen, när det gäller journalistikens mer prestigefulla genrer så som aktualitetsbevakningen inom ekonomi, politik och andra väsentliga samhällsområden.⁴⁸ Men även om tidningarnas mer prestigefulla genrer förhåller sig oberörda av inkluderingsstrategin så är den medvetna och självpåtagna redaktionella ansträngningen att förhindra den rådande stigmatiseringen ett första steg till att få in invandrare i facket ”vanliga människor”.⁴⁹

Något annat som ter sig normalt att komma fram till inom forskningen i detta ämne är att invandrare ofta kopplas samman med nyhetsrapporteringar som handlar om våld, kriminalitet och problem.⁵⁰ Detta fenomen är den största orsaken till stigmatiseringen av invandrare då dem framställs som ett samhällsproblem, hot mot välfärdssamhället och som en ekonomisk belastning för kommunerna.⁵¹ Ofta så sker en jämförelse mellan förorter och andra stadsdelar, där de oproblematiske stadsdelarna framstår som

⁴⁶ Brune, Ylva. *Den dagliga dosen. Diskriminering i Nyheterna och bladet*. I *Mediernas vi och dom - Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*, Camauër, Leonor & Nohrstedt, Stig Arne (red.) S.110. Stockholm: SOU, 2006

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Ibid. S.120

⁴⁹ Ibid. S.119

⁵⁰ Brune, Ylva. *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*. S.11. Stockholm: Carlsson, 1998

⁵¹ Hultén, Gunilla. *Journalistik och mångfald*. S.62. Lund: Studentlitteratur, 2009

homogena, högutbildade och upplysta delar av samhället och kontrasten får förorterna stå för.⁵²

Frånsaknaden av ”vanliga nyheter” är även det en faktor i mediernas roll i stigmatiseringen av invandrare, det spelar föga roll ifall rapporteringen handlar om negativa saker så som kriminalitet, fattigdom, missbruk med mera eller om det handlar om positiva saker. Invandrarna kommer alltid att beskrivas av journalisten som något främmande som till exempel offer för betongen, exotiska eller som arvtagare av en aggressiv och rå subkultur. I samband med den ständiga förknippelsen med problem kommer detta att bidra till ett samhälle med problem.⁵³

Förr i tiden var representationen av förorten liknande det medierna använder sig utav i dag. På flera punkter överensstämmer representationen med tankelogiken i 1800-talets debatt om förslumningen och den ”farliga underklassen” som växte fram under storstädernas framväxt⁵⁴. Under 1800-talets tankelogik ansågs den ”farliga underklassen” och förslumningen bestå av brottslighet, prostitution, alkoholism, oregerlighet i allmänhet och politiskt uppror i synnerhet samt rasens försämring. Dessa serier fenomen sade de under 1800-talet var ett hot mot staden och kunde sprida sig okontrollerat om inget gjordes.⁵⁵

Under 1800-talets betraktelser av förslumningen och den ”farliga underklassen” ansåg de inte bara att slummen stod längst ner på klasstegen, utan vissa tog det steget längre och började benämna förorten enligt det koloniala tankegodset som djungel. Samtidigt antogs det att dessa storstadsmiljöer med dess slum befann sig i en annan utvecklingsfas än övriga staden och därför behövdes disciplineras och utbildas för att nå upp till samma fas som övriga samhället.⁵⁶

Den här parallellen med att kalla förorten vid metaforen djungel kan vi skönja än i dag bland massmedierna. I dag ser massmedierna slummen eller förorten som en plats långt

⁵² Brune, Ylva. *Nyheter från gränsen: tre studier i journalistik om "invandrare", flyktingar och rasistiskt våld*. S.363. Göteborgs Universitet, 2004

⁵³ Brune, Ylva. *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*. S.11. Stockholm: Carlsson, 1998

⁵⁴ Dahlstedt, Magnus. *Den massmediala förortsdjungeln – representationer av svenska förortsmiljöer*. S.16. Göteborg: Nordicom, 2004

⁵⁵ Ibid.

⁵⁶ Ibid.

borta från storstadens trygga, välordnade och civiliserade värld⁵⁷. Forskaren Ylva Brune beskriver journalisters besök i förorten på följande sätt:

*”I årtionden har journalister åkt till dessa områden som ett slags koloniala upptäcktsresande, för att efter några timmar återvända till redaktionerna i innerstaden och skriva berättelser om frusen betong, hjärtlösa köpcentra, alienation, fattigdom och missbruk eller om exotiskt myller, drivor av grönsaker, sambadans, kampsporter och ungdomsbrott”*⁵⁸

Angående rapporteringar om förorten i sig har det även forskats en del om. I publikationen ”Den massmediala förortsdjungeln, representationer av svenska förortsmiljöer” skriver medieforskaren Magnus Dahlstedt om hur svenska förorter har presenterats i svenska tidningar sedan 1900-talet. Han kommer fram i sin avhandling att den komplexa förorten snarare framställs som en plats med karikatyrer än människor, det vill säga ”den bidragsberoende”, ”den passiva invandraren”, ”machokillen” och så vidare och inte som levande människor. Det är journalisterna som skapar dess föreställningar och bilder av förorterna och dess invånare. De olika massmedierna sätter upp linjer för hur ”vanliga” människor tolkar sina egna personliga erfarenheter av etniska relationer.⁵⁹

Massmedier skapar även de referensramar för dem som aldrig vistats i förorterna som massmedierna beskriver. Den referensramen ger dem i huvudsak en tanke om hur livet i förorten kan vara. Massmedierna skapar stigmatiserade bilder över förortsinvånarna som inte bara läsaren som aldrig besökt förorten får ta del av. Även förortsinvånarna får leva efter dessa stigmatiserade bilder och tvingas förhålla sig till dem. Detta kan vara ett hot då journalisternas hållning till förorten bidrar till starka känslor av alienation och misstron till förorten kan göra det ”svenska etablissemanget” avlägset.

*”På så sätt riskerar den massmediala bakgården som storstädernas periferier förpassats till, att successivt förvandla dessa storstäders periferier till en demokratisk bakgård, vilket naturligtvis är mycket allvarligt.”*⁶⁰

⁵⁷ Dahlstedt, Magnus. *Den massmediala förortsdjungeln – representationer av svenska förortsmiljöer*. S.16. Göteborg: Nordicom, 2004

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Ibid. S.27

⁶⁰ Ibid.

Med tanke på dessa publikationer vill vi i vår studie undersöka om dessa stigmatiserade bilder om invånarna finns kvar i förorten i form av ett ”vi mot dem” samt se hur de omnämner invånarna i form av en karikatyr till exempel ”den passiva invandraren”.

5 Resultat och Analys

I det kommande kapitlet presenterar vi vårt resultat och analys av undersökningen vi har genomfört på vårt material. Vi kommer att presentera vårt resultat och analys på följande sätt; först redovisar vi för resultatet och sedan följer analysen av respektive forskningsfråga.

5.1 Forskningsfråga 1

På vilket sätt skriver och hur gestaltar Göteborgs-Posten förorterna, Biskopsgården samt Hisingsbacka, och problemet när det gäller;

- Ordval och formuleringar i artiklarna?
- Vinklar i artiklarna?
- Bildsättning av artiklarna?

5.1.1 Resultat

I den första delen av vår analysmall sökte vi efter enstaka ord som kan uppfattas som bidragande till stigmatisering, gestaltning och representation. Utav de 22 texter som är med i vårt urval så var det bara i tre artiklar som vi fann tvivelaktiga ordval i. Dessa artiklar var; ”*Polisen: Förfarandet liknar inget vi sett tidigare*”, ”*Gängkrig utom kontroll*” och ”*Backaskott var hämnd*”. Av dessa ordval var de flesta något som vi kallar för överdrifter, alltså ord som dramatiserar händelserna mer än vad de egentligen är. Ett bra exempel på detta är ordet; strid, som förekommer flera gånger i texterna och är ofta ackompanjerat med ord som ursinniga, blodiga och så vidare. Även ordet ”exploderar” anser vi gå under samma fack.

Sedan fann vi även ordval som har att göra med att journalisten som skrivit artikeln har tagit en subjektiv ställning i texterna. Bland dessa artiklar hittade vi ordet ”bedöms” vilket visar på att journalisten i fråga spekulerar fritt i artikeln. Ett bra exempel på detta är artikeln ”*Backaskott var hämnd*”, där det ovannämnda ordet finns utskrivet och hela artikeln bygger på författarens egna antaganden och egna tankar. Ett annat ord som förekom är ”erfar” och det i sig är inte ett ställningstagande men ordets betydelse gör att man kan ifrågasätta journalistens subjektiva inställning.

Vårt tillvägagångssätt när vi analyserade formuleringar i vårt urval av texter var praktiskt taget det samma som när vi lade ordvalen under luppen, däremot så var resultatet inte sig likt. Det var betydligt fler formuleringar som vi ansåg ha en "svartmålande" klang än vad vi kunde hitta ordval. De tvivelaktiga formuleringarna vi fann handlade mycket om allmänhetens utsatthet av skottlossningarna så som "allmänheten klarade sig undan med ett nödrop" och "tredje man" som förekom i artiklarna "*Gängkrig utom kontroll*" respektive "*Polisen: Förfarandet liknar inget vi sett tidigare*". Dessa formuleringar i sig kanske inte låter som något märkvärdigt men i samband med att ingen "tredje man" ens varit i närheten av att skadas eller träffas av något skott så anser vi att dessa formuleringar inte ger en rättvis bild av skeendet. Då flera andra artiklar i vårt urval poängterar att ingen tredje man varit i närheten av att skadas i händelserna.

Artikeln där vi tydligast fann formuleringar som implementerar stigmatisering och gestaltning är "*Misstro mötte makthavarna*" som handlar om ett möte mellan Göteborgspolitiker och invånare från Biskopsgården. Inledningen av brödtexten är skriven på följande sätt; "I panelen finns polis, politiker och tjänstemän från stadsdelen. Med något enstaka undantag är samtliga födda, uppvuxna i Sverige och väl etablerade i det svenska samhället." detta stycke följs av; "I publiken sitter drygt 300 personer. Få av dem verkar ha två föräldrar som är födda i Sverige. Många av dem som pratar har jobb, men känner sig ändå utanför och är oroliga för sina barn."

I artikeln "Kostnaden; en ny fritidsgård" finner vi flera formuleringar som anspelar på krigsreferenser. Tydliga exempel på detta är "försatt i högsta beredskap" och "det är pengar för krisstöd". Just ordet kris i olika kombinationer förekommer flitigt i texten igenom. Dessa anspelningar på ett krigshärjat område inte gör sig rättvis gentemot verkligheten, då det är ett tydligt exempel på en överdrift från skribentens sida.

Även när det gäller formuleringar så fann vi antaganden och egna tankar från författaren av texten. I artikeln "*Polisen: Förfarandet liknar inget vi sett tidigare*" hittade vi en formulering som löd; "var av allt att döma riktad mot hela sällskapet. Inte mot någon enskild person" vilket antyder på att journalisten tar en subjektiv ställning genom att hen använder inledningen "var av allt att döma".

Vi undersökte även vinklarna på de 22 artiklarna som vårt urval består av, det vi kom fram till var att de flesta artiklars vinklar var positiva för dess ämne. Många artiklar hade vinkeln att förortsinvånarna är positiva och ger en bild om att alla medborgare i förorten, oavsett ålder, kön eller ställning i samhället står under samma premisser mot våldet och personerna bakom våldet. Ett tydligt exempel på detta är artikeln; "*Folk måste börja säga vad de tycker*".

Andra vinklar som vi fann var hur mycket våldet hade kostat samhället i stort och vilka konsekvenser detta har medfört som i artikeln "*Kostnaden; en ny fritidsgård*". Den kartlägger och redogör hur mycket skottlossningarna i Biskopsgården har kostat kommunen. Löpande med redovisningen så jämförs det konstant med kostnaden för att bedriva den nyöppnade fritidsgården under ett år.

Även vinklar från artiklar om poliser och deras polisära arbete vinklas på ett annorlunda sätt. Polisen beskrivs som okunniga och i brist på resurser, information och handlingskraft. I texter som exempelvis; "*Gängkrig utom kontroll*". Där den intervjuade polismannen gång på gång säger att de har svårt att komma vidare i sitt arbete kring utredningen av skottlossningarna.

Även om det huvudsakliga syftet i vår innehållsanalys är att analysera texter har vi valt att undersöka bilderna hos de artiklar som har en. Tydliga gemensamma egenskaper för dessa bilder är att de oftast har artikelns huvudperson i fokus på bilden i dess hemmiljö. Ett tydligt exempel på detta är artikeln "*Folk måste börja våga säga vad de tycker*" där intervjupersonen Natalie syns på en stor dragarbild med armarna bestämt i kors utanför sitt hyreshus i Biskopsgården. Den här typen av bilder är dominerade i vår analys, ofta stora dragarbilder med folk, rörelse och åsikter. Det finns ofta ett djup i bilderna och en chans för läsaren att själv tolka och se bildens budskap. Förutom det så det vanligt med klassiska polisavspärrningsbilder och bilder över minnesplatser där våldsdåden ägt rum.

5.1.2 Analys

Vi ser väldigt klara mönster när det gäller valet av ord och formuleringar i de texter vi har analyserat. Det första vi vill belysa är att stigmatiseringen via ord och formuleringar inte var så påtaglig som vi till en början anade. Då vi hade en klar bild att svartmålningen av förorterna skedde via ordval och formuleringar. Vilket brukar vara

det vanligast förekommande⁶¹.

En analys av ordval och formuleringar är väsentlig då språket eller diskursen är ett medel för att åstadkomma handlingar eller utföra handlingar. En diskurs är retorisk organiserad och vi är medvetna om att diskursen handlar om att slå fast en version av världen när man ställs inför konkurrerande versioner.⁶² Därför är det enligt oss av ytterst väsentlighet att undersöka hur journalister använder sig utav språket.

De ordval och formuleringar som vi har funnit som gör någon typ av stigmatisering är som tidigare nämnt orden strid med diverse kombinationer. Just detta ord ”strid” anser vi bidra till en annorlunda konnotation hos läsaren än vad verkligheten ter sig. Då det i verkligheten utspelar sig en konflikt i förorterna mellan två rivaliserade gäng som knappt berör allmänheten personligen och inte ett fullblodigt krig som läsaren kan uppfatta det när de läser artiklarna. Då strid ger en konnotation till krig och eldstrider i våra ögon. Ordet strid känns som en överdrift för att gestalta händelsen som ägt rum i förorten. Orden strid och exploderar fångar vår uppmärksamhet. Då medier är attityd- och opinionsskapande och förmedlar det som samhället skall se som verklighet, alltså skicka ut en medialbild om det⁶³. Vi behöver knappt förklara problematiken över att ge en överdriven bild av händelserna med tanke på mediernas kraft att skapa opinion och verklighetsbild. Vi anser att ordet ”strid” inte stämmer överens med allmänhetens sociala och kulturella identifikationer, alltså allmänhetens konceptuella karta. Därför kunde journalisten bytt ut ordet ”strid” till något mer neutralt laddat ord och samtidigt fått läsaren att förstå artikeln genom att följa den konceptuella kartan.

Ytterligare exempel på formuleringar som bryter mot den gemensamma konceptuella kartan är dem man finner i ”*Kostnaden, en ny fritidsgård*” där journalisten anspelar på krigsreferens när de beskriver verkligheten. Även här skulle journalisten i fråga kunna använda sig utav mindre dramatiska beskrivningar samtidigt som de följde den konceptuella kartan hos läsaren. I fall som dessa brukar inte mottagaren vara på jakt efter en underhållande läsning, utan mer i behov av samhällsviktig information, därav är

⁶¹ Nabi, Robin & Oliver, Mary Beth. *Sage handbook of media processes and effects*. S.90. Thousand oaks: Sage, 2009

⁶² Bryman, Alan. *Samhällsvetenskapliga metoder*. S.474. Stockholm: Liber AB, 2008..

⁶³ Nabi, Robin & Oliver, Mary Beth. *Sage handbook of media processes and effects*. S.85. Thousand oaks: Sage, 2009

den här typen av dramatiska ord och formuleringar föga väsentliga då den här typen av artiklar ska informera läsaren och inte underhålla den⁶⁴.

Något som vi fann vara vanligt förekommande i texterna var att journalisten ofta beskrev händelserna som en fara för allmänheten i Biskopsgården och Hisingsbacka. I artiklarna *"Gängkrig utom kontroll"* och *"Polisen: Förfarandet liknar inget vi sett tidigare"* använde journalisten sig utav formuleringar så som "allmänheten klarade sig undan med ett nödrop" respektive "tredje man". I form av dessa formuleringar framställer journalisten händelserna i förorterna på ett allmänt farligt sätt trots att inte någon tredje man kommit till skada, enligt Göteborgs-Postens andra rapporteringar. Detta kan bidra till stigmatiseringen av förorterna eftersom detta ger en avskräckande bild av vistelse i Biskopsgården och Hisingsbacka för utomstående. Användandet av uttryck som tredje man gör att det inte längre handlar om några kriminella ungdomar som har en dispyt sinsemellan, utan ger en medial bild av att även allmänheten är i fara. Denna typ av igenkänningsfaktor är bidragande till stigmatiseringen av förorterna då medierna inte beskriver en verklighet, utan rekonstruerar den och gestaltar en verkligheten som i sin förlängning kan ses som en norm⁶⁵.

Det tydligaste exemplet av stigmatisering i den benämning att de delat upp Göteborgs-Postens läsare som ett "vi" och förortsinvånarna som ett "dem" fann vi i artikeln *"Misstro mötte makthavarna"*. Där ställs en heterogen och allmänt svensk panel emot en skara av 300 invandrare. I denna artikel finns formuleringar som tydligt delar upp samhället i ett "vi mot dem" då man bland annat beskriver den svenska panelen som "är samtliga födda, uppväxta i Sverige och väl etablerade i det svenska samhället". När journalisten däremot beskriver gästerna så väljer hen att skriva "få av dem verkar ha två föräldrar som är födda i Sverige" eller "många av dem som pratar har jobb". Det är helt oväsentligt att nämna personernas etnicitet då det inte har med frågan att göra. I allmänhet består Sveriges prenumeranter av morgontidningar av en homogen grupp av utbildade, medelålders och vita människor⁶⁶. I den här texten kommer alltså den homogena läsarkretsen uppfatta och känna igen sig i panelens situation mer än vad igenkänselfaktorn kommer vara hos Biskopsgårdens invånare. Den här beskrivningen

⁶⁴ Hadenius, Stig, Wadbring, Ingela, Weibull, Lennart. *Massmedier – Press, radio och tv i den digitala tidsåldern*. S.369. Falun: Ekerlinds Förlag, 2011

⁶⁵ Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och samhälle*. S.120. Kristianstad: SNS Förlag, 2009

⁶⁶ Sandström, Lasse. *Rosengård i Medieskugga – Om medier som medel och hinder för segregation*. S.32. Stockholm: Sellin & Partner, 2004

är som sagt det tydligaste exemplet vi hittat när det gäller stigmatisering där journalisten medvetet målar upp panelen som det normala som smälter in i det ”normala” samhället och inte står utanför den stora gruppen och dess gemenskap och de 300 invandrarna som något avvikande och onormalt. Formuleringen ”många av dem som pratar har jobb” är det grövsta övertrampet av författaren i den här artikeln. För det första målar journalisten ut invandrarna som de karikatyrerna som vi nämnt i tidigare forskning, antagandet att människor från förorten inte har något jobb och behovet att behöva skriva ut detta i artikeln fungerar kontraproduktivt. Det förstärker schablonmålningen av invandrare som passiva och bidragsberoende⁶⁷. I sin förläning kan vi inte hjälpa att tänka tanken hur detta i sin tur förmedlas som verkligheten och hur artiklar som dessa påverkar den andra delen i processen av att skapa sin verklighetsbild. Alltså att individen i fråga skapar sig en bild av verkligheten från artikeln och utifrån den väljer att agera⁶⁸.

På så sätt bidrar den återigen till stigmatiseringen av Biskopsgården och Hisingsbacka då denna verklighetsbild får allmänheten att se förortsinvånarna som något avvikande genom deras arbetslöshet. Denna fortsatta förknippelse med problem kommer bara att förstärka den rådande stigmatiseringen av förorterna⁶⁹.

Vidare i vår analys av ordval och formuleringar fann vi en ytterligare intressant ordvalsprocess som innefattar orden ”erfar” och ”bedöms”. Dessa två ordval är två intressanta aspekter i analysen då de inte bara ger läsaren en möjligtvis fel bild av vad som kan ha hänt, då journalisten inte har något som understryker hens påståenden och funderingar. Utan användandet av dessa två ord visar att journalisten i fråga tar en subjektiv ställning till gestaltningen av verkligheten genom att tycka och spekulera och överger sin objektiva rapportering kring händelserna. Vilket i sin tur kan skapa en möjligtvis felaktiga bild av verkligheten som vi tidigare har nämnt kan ha en normativ effekt på hela läsarskaran⁷⁰.

⁶⁷ Dahlstedt, Magnus. *Den massmediala förortsdjungeln – representationer av svenska förortsmiljöer*. S.27. Göteborg: Nordicom, 2004

⁶⁸ Nabi, Robin & Oliver, Mary Beth. *Sage handbook of media processes and effects*. S.93. Thousand Oaks: Sage, 2009

⁶⁹ Brune, Ylva. *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*. S.11. Stockholm: Carlsson, 1998

⁷⁰ Nabi, Robin & Oliver, Mary Beth. *Sage handbook of media processes and effects*. S.88. Thousand Oaks: Sage, 2009

Förmågan att konstruera en nyhet efter allmänhetens rådande konceptuella karta medför en vikt i att analysera artiklarnas vinklar i vår uppsats. Det vi först tog fast vid var att de flesta artiklarna är vinklade som sådana att de visar upp en bild av ”normala” förortsinvånare som brinner för frågan om att stoppa våldet i Biskopsgården och Hisingsbacka, som i artikeln ”*Folk måste börja säga vad de tycker*”. Texterna är vinklade som sådana att de står enade tillsammans, ett ”vi” mot våldets ”dem”. Dessa artiklar följer den konceptuella kartan med sociala och kulturella identifikationer hos såväl intervjupersonerna som läsaren. I den här typen av artiklar förekommer det stigmatisering i den bemärkelsen att de flesta invånarna i Biskopsgården och Hisingsbacka tillhör den stora massan och en lika stor del av samhället som alla andra, alltså som det ”normala” och ställs emot de få människor i dessa förorter som skjuter, alltså de ”onormala”. I detta fall så har stigmatiseringen en inkluderande funktion istället för den exkluderande rollen den oftast spelar. Den inkluderar förortens invånare i den stora gemenskapen och alierar endast dem som faktiskt är kriminella. Därför behöver inte alltid representation och stigmatisering betyda något dåligt⁷¹. Denna omvända stigmatisering förekommer i fler texter, bland annat i ”*Att höra att det är ett dåligt ställe gör mig arg*” och ”*Janna tänker inte flytta*”.

Däremot så fann vi en artikel som har en typisk och traditionell stigmatisering av förorterna vid namn ”*Kostnaden; en ny fritidsgård*”. Som framtida journalister så anser vi att vinkeln i den här artikeln är bra och vi hade förmodligen skrivit den på samma sätt men som forskare kan vi inte bortse från dess stigmatiserande effekt. Som vi tidigare nämnde så består den svenska läsarskaran av morgontidningar av en väldigt homogen grupp och i den här artikeln berör dem personligen då det handlar om deras skattepengar som de själv har varit med och bidragit med. Förorten och dess invånare framställs som ett samhällsproblem, hot mot välfärdssamhället och som ekonomisk belastning för kommunerna⁷², trots att det är väldigt få av invånarna som faktiskt varit en bidragande faktor till denna extrainsats. På så sätt generaliseras alla invånare och hela förorten dras över en kam. Samtidigt så påminns läsarna hur dålig ekonomi kommunen har genom meningen ”liksom de flesta stadsdelar i Göteborg vänder förvaltningen i västra Hisingen på varje krona”.

⁷¹ Erving, Goffman. *Stigma - den avvikandes roll och identitet*. S.150. Finland: Nordstedt, 2011

⁷² Hultén, Gunilla. *Journalistik och mångfald*. S.62. Lund: Studentlitteratur, 2009

I texter som exempelvis; ”*Gängkrig utom kontroll*” ser vi en tydlig stigmatisering i form av ett ”vi mot dem”, där invånarna ställs mot polisens agerande och vi som läsare tar ställning som invånaren mot polisen. Men samtidigt kan det vara svårt att inte försätta poliserna i ett ”vi mot dem”, då artiklarna även behandlar hur polisen agerar i frågan om våldet och vad de gör för att stoppa det. Så representationen och stigmatiseringen i de här texterna kan vara befogade, annars skulle det kunna vara svårt för journalisten att utföra ett av sina viktigaste uppdrag. Att granska makten⁷³, som i den här frågan är polisen och deras agerande när det gäller skottlossningarna i Hisingsbacka och Biskopsgården.

Som vi tidigare nämnt så har de 22 artiklar vi valt att undersöka rätt så normala bilder för den här sortens artiklar. När bilderna står för sig själva så finner vi att de inte förmedlar någon stigmatisering eller liknande. Däremot finns det fall där bilder i anslutning till texten i artikeln förmedlar ett medialt meddelande som kan anses vara svartmålande. Det första fallet är debattartikeln ”*Bygg social tillit för tryggare stadsdelar*” som handlar om att förortsinvånarna har lägst tillit gentemot andra människor i samhället. Ändå är artikeln bildsatt med en bild på en polis i förgrunden och lekande barn i bakgrunden trots att artikeln inte handlar om brott eller liknande utan om social tillit i förorterna. Denna fortsatta koppling och eviga rapportering om brott kommer att stigmatisera och peka ut förortsinvånare som problematiska och dåliga för samhället⁷⁴ även om artikeln i sig inte handlar om detta.

Det andra exemplet vi fann på bilder som är lite tvivelaktiga i vår benämning är; ”*Polisen knackar dörr*”. Där artikeln handlar om hur polisen har gått tillväga för att lösa det första mordet som skedde. I slutet av artikeln så nämns och citeras en kvinna kort men har ingen betydande eller bidragande roll i artikeln. Ändå har hon en porträttbild i artikeln. Vilket är ett typiskt fall av inkluderingsstrategi där kvinnan bara finns med av ”kosmetiska” skäl för att ge intrycket att tidningen har ett mångkulturellt anlete⁷⁵.

⁷³ Hadenius, Stig, Wadbring, Ingela, Weibull, Lennart. *Massmedier – Press, radio och tv i den digitala tidsåldern*. S.29. Falun: Ekerlinds Förlag, 2011

⁷⁴ Brune, Ylva. *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*. S.11. Stockholm: Carlsson, 1998

⁷⁵ Brune, Ylva. *Den dagliga dosen. Diskriminering i Nyheterna och bladet. I Mediernas vi och dom - Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*, Camauër, Leonor & Nohrstedt, Stig Arne (red.) S.110. Stockholm: SOU, 2006

5.2 Forskningsfråga 2

Har journalisterna i fråga brutit i sin objektiva rapportering när det gäller;

- Implementerat ett ”vi mot dem” perspektiv i texterna?
- Svartmålat områdena i fråga, utsänt en negativ medial bild?
- Tar en subjektiv ställning för något i texterna?

Eftersom resultatet på denna frågeställning smälter samman med analysen så har vi valt att redovisa resultatet tillsammans med analysen i en gemensam löpande text.

5.2.1 Resultat och Analys

Eftersom vår uppsats fokuserar mestadels på språket. Som en diskursanalys sig bör⁷⁶, är det även där vi funnit mest stigmatisering och gestaltning i texterna, något vi presenterar i första delen av resultat- och analyskapitlet. I den här delen presenterar vi vilken sorts stigmatisering och gestaltning vi fann i det stora hela, alltså en mer heltäckande bild av hur hela urvalet sett ut.

Det vi anser är viktigast att poängtera när det gäller artiklarnas stigmatiserande effekt är att de flesta av de 22 artiklarna i vårt urval har vi inte funnit något som vi anser kan ha någon som helst stigmatiserande roll i samhället, snarare tvärtom. De flesta artiklarna försöker visa läsarna att förorterna i fråga inte alls är något främmande och att befolkningen i stort tar avstånd från skottlossningarna. Det tydligaste exemplet enligt oss är artikeln ”*Malin Muller: Vill reclaima min gård*” där en kvinna som bor i Biskopsgården förklarar hur det är att bo i Biskopsgården. Hon pratar mest om hur illa det varit på sistone men att det inte alls är en rättvis bild av Biskopsgården som förmedlas ut. Ett citat från Malin Muller som understryker vår ståndpunkt är följande:

”Vanliga dagar är det rena Bullerbyn här. Jag känner mig både drabbad och inte. Det är min gård de skjuter på men samtidigt rör det inte riktigt mig.” – Malin Muller

Andra texter som vi också anser inte ha en stigmatiserande effekt är flertalet demonstrationsartiklar som visar en enad stadsdel med stor gemenskap bland befolkningen. Oftast intervjuas så väl svenskar som invandrare och alla pläderar för

⁷⁶ Bryman, Alan. *Samhällsvetenskapliga metoder*. S.474. Stockholm: Liber AB, 2008.

samma sak, att våldet måste upphöra. Det bästa exemplet enligt oss är artikeln ”*Vi står upp mot våldet*” där vi anser att sympatifikatorn för de boende är hög oavsett vart från Göteborg man läser tidningen då alla som får komma till tals tar avstånd från våldet samtidigt som dem visar att det bara är en bråkdel i Biskopsgården som är problemet.

”Det är en viktig markering mot våldet. Visa att det finns goda krafter i samhället, att det finns folk som vill annat, att det finns en motreaktion.” - Jenny

Däremot så finns det vissa delar av vårt urval som vi funnit en del stigmatisering i, många artiklar beskriver områdena Biskopsgården och Hisingsbacka med en viss distans, som något främmande och inte en del av samhället. Artikeln ”*Gängkrig utom kontroll*” är ett tydligt exempel på denna distans mellan läsare samt skribent och Biskopsgården då artikeln har, som vi tidigare nämnt, väldigt många krigsreferenser och vi anser att man får känslan av att det är ett reportage från ett krigsdrabbat land när det i själva verket är en stadsdel i Göteborg. Flera artiklar av dem vi undersökt har samma överdrivna jargong vilket förmedlas till Göteborgs-Postens läsare och skapar distans mellan läsaren och den omskrivna förorten, ett ”vi mot dem” i Biskopsgården. Denna överdrivna beskrivning skapar stigmatiserade bilder över förorterna, men inte bara för läsaren som aldrig besökt förorten, utan även för invånarna själva som får leva i och tvingas förhålla sig till den bilden⁷⁷.

I de artiklar som berör våldsamheternas konsekvenser finner vi också rätt så mycket stigmatiserande faktorer. Under första delen av detta kapitel diskuterar vi om artikeln ”*Kostnaden: En ny fritidsgård*” där Biskopsgården framställs som problematiskt. Det går hand i hand med vad Hultén skriver om att förorter beskrivs som ett samhällsproblem, hot mot välfärdssamhället och som ekonomisk belastning för kommunerna⁷⁸. En liknande stigmatisering finner vi i den andra texten som berör våldets konsekvenser för samhället i stort. I artikeln ”*Polisen har kartlagt männen bakom våldspiralen*” nämns det att våldet är dyrt ekonomiskt sett men också att andra brott får lägre prioritet och att den sortens brott har ökat:

⁷⁷ Dahlstedt, Magnus. *Den massmediala förortsdjungeln – representationer av svenska förortsmiljöer*. S.27. Göteborg: Nordicom, 2004

⁷⁸ Hultén, Gunilla. *Journalistik och mångfald*. S.62. Lund: Studentlitteratur, 2009

”Gatuprostitutionen i Rosenlund ökar exempelvis igen, sedan Citypolisen under sina arbetspass skickats till Biskopsgården, Backa eller Angered” - Klas Friberg

Vi ställs inför samma dilemma som när vi analyserade *”Kostnaden: En ny fritidsgård”* där vi som framtida journalister förstår nödvändigheten av att rapportera om detta men som forskare inte kan blunda för den klara stigmatiseringen artiklar som dessa medför. Förorten pekats ut som något dåligt som självklart har en stigmatiserande effekt. Men i det här fallet rapporteras det om problem som är betydligt närmre läsaren än borta i någon förort nämligen i city. Detta berör läsarna personligen som skapar en ännu starkare stigmatisering⁷⁹.

Så som när det gäller stigmatisering så känner vi att det är på sin plats att nämna att de flesta artiklar målar upp Biskopsgården och Hisingsbacka som ett myllrande ställe med mycket liv och glädje. Åtminstone när det gäller reportage om demonstrationer, möten och dylikt. Alltså skickar Göteborgs-Posten ofta ut en positiv medial bild av förorterna men detta har sina nackdelar också.

Journalister rapporterar alltid om förorten som något annat än det som är det normala samhället⁸⁰, så när läsaren läser *”Från Sjumilahallen går vägen uppför den nylagda stentrappan, ut på det uppfräschade Friskvåderstorget, över grå och röd sen i strikta mönster. Vi passerar de nyöppnade butikerna, konditoriet med det bästa kaffet på denna sida älven och ännu en närbutik”* i artikeln *”En ny match för Biskopsgården”* så fungerar det kontraproduktivt än det man kan ana att journalisten var ute efter. Då en positiv medial bild fortfarande kan vara exkluderande då den beskriver förorten som något annorlunda och inte en del i det ”normala” samhället⁸¹.

I vårt urval hittade vi även ett axplock artiklar som beskriver förorten som något kargt, kallt och farligt. De främsta artiklarna där detta förekommer är det miljöbeskrivningarna som ger det intrycket. I artikeln *”Inte nära något genombrott”* så inleds brödtexten med *”Kvar på gångvägen, alldeles bredvid den nerklottrade bänken, ligger nedtrampande*

⁷⁹ Erving, Goffman. *Stigma - den avvikandes roll och identitet*. Finland: Nordstedt, 2011

⁸⁰ Brune, Ylva. *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*. S.11. Stockholm: Carlsson, 1998

⁸¹ Ibid.

värmeljus, utbrunna marschaller, skriftliga hälsningar som blivit otydliga i vätan, några luggslitna gosedjur och halvvisna blommor. Inga sörjande stannar, under den halvtimme som Göteborgs-Posten är där.”

Denna mediala bild skickas ut till Göteborg-Postens läsare och talar klarspråk, Biskopsgården framställs som något obeboeligt och det är i sin förlängning den bilden som man eventuellt kan tänka sig att Göteborgs-Postens läsare kommer ha av Biskopsgården.

Vi har efter vår analys funnit att det finns relativt få artiklar av de 22 utvalda där journalisten tar en subjektiv ställning och brustit i sin objektiva rapportering. Det finns dock två artiklar ”Polisen vill medla mellan gängen” och ”Misstro mötte makthavarna” som blir två typexempel när det gäller att svara på vår andra forskningsfråga. I båda artiklarna använder sig journalisten av frasen ”erfar”, vilket i sig inte är en typ av ställningstagande, men värt att nämna då ”erfar” innebär att journalisten inte kan eller vill skriva ut vart ifrån källan kommer. Detta gör att artikelns reliabilitet minskar, då läsaren inte får veta vem som kommer med påståendet som journalisten väljer att skriva om. Med andra ord skulle journalisten själv kunnat ha fabricerat historien för att öka dess läsarvärde och skapa en bättre spegel av verkligheten.

Överlag utöver frasen ”erfar” förekommer inga direkta praktexempel på subjektiva ställningstagande i vårt material förutom de två ovannämnda artiklarna där formuleringen ”av allt att döma” nämns vilket vi analyserat och tagit upp tidigare i vår analys.

Dock finns det en ytterligare paradox i analysen av den här forskningsfrågan och det är ett stycke i artikeln ”Polisen vill medla mellan gängen”. Där journalisten lägger fram en egen teori om polisens tillvägagångssätt i utredningen. Hen ”försvarar” dock sin opartiskhet genom att skriva att Göteborgs-Posten ”erfar”. Det som gör texten suspekt är att hen lämnar sin opartiskhet genom att hen lägger fram teorin och bekräftar hur bra den är genom att dra exempel från tidigare utredning med samma teori. När en talesman för polisen sedan får kommentera teorin vill han inte uttala sig om hur polisen arbetar i ärendet. Vilket gör läsaren konfunderas och artikelns reliabilitet minskar.

Den enda artikeln där en journalist tydligt tar ställning och bryter objektiviteten är i ”*Misstro mötte makthavarna*” där hen skriver ”men de boende i Biskopsgården har hört det förut”, det är en form av ställningstagande då det inte framgår vem som har sagt att dem har hört det här förut.

5.3 Forskningsfråga 3

Vilka aktörer får komma till tals och hur framställs dem i artiklarna och vad representerar dem i samhället?

5.3.1 Resultat

Vi har undersökt vår tredje forskningsfråga genom att tillämpa en kvantitativ innehållsanalys med syfte att undersöka vilka som kommer till tals och om de är berörda av händelserna i Hisingsbacka och Biskopsgården samt vilken roll de har i samhället. Till den här kvantitativa undersökningen har vi haft hela vårt urval på 77 artiklar från tidsperioden som urval. Detta för att ge en korrekt empirisk generaliserbar undersökningen.

Vi har även utfört en kvalitativ innehållsanalys vars resultat redovisas tillsammans med statistiken från den kvantitativa undersökningen.

Efter den kvantitativa studien fick vi en rätt så klar bild att det till största del var svenskar som fick komma till tals i de olika artiklarna. Hela 64 procent svenskar blir citerade eller omskrivna i materialet, gentemot 24 procent invandrare (se figur 1.0). Sedan fann vi att endast nio procent av svenskarna var personligt berörda över det som hänt i Biskopsgården och Hisingsbacka under hösten (2013), medan 91 procent av svenskarna som figurerade i texterna företrädde en samhällsinstitution (se figur 1.1). Övriga citerade i materialet blev 12 procent och innefattar människors vars etnicitet inte framgick i texten via namn eller att de inte omnämns vid namn överhuvudtaget. Av de invandrare som figurerade i texterna var 26 procent någon som företrädde en samhällsinstitution, medan 74 procent var personligt berörda över det som hänt i Biskopsgården och Hisingsbacka (se figur 1.2).

5.3.1.1 Figur 1.0

Figur 1.0 visar hur många svenskar gentemot invandrare som fick komma till tals i vårt urval. Med ”komma till tals” menar vi personer som blivit citerade eller där deras åsikter kom fram igenom reportertexten. I de 77 artiklarna vi haft som vårt urval fick totalt 64 procent svenskar och 24 procent invandrare komma till tals. Övriga räknas sådana som beskrivit som vittnen i artiklarna där etnicitet inte framkommit genom deras namn. Övriga är 12 procent.

5.3.1.2 Figur 1,1

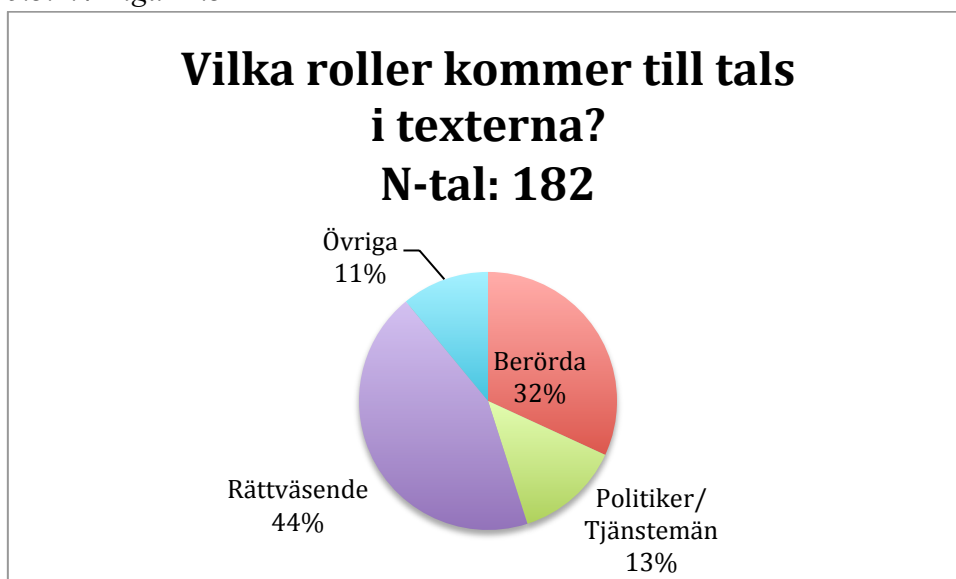
Figur 1.1 visar hur många berörda svenskar gentemot svenskar som företräder en samhällsinstitution som fick komma till tals i vårt urval. Med ”komma till tals” menar vi personer som blivit citerade eller där deras åsikter kom fram igenom reportertexten. Resultatet visar att 91 procent utav de som fick komma till tals i artiklarna var svenskar som företrädde en samhällsinstitution och nio procent var berörda svenskar.

5.3.1.3 Figur 1.2

Figur 1.2 visar hur många av de invandrare som fick komma till tals som var berörda eller företrädde en samhällsinstitution. Med ”komma till tals” menar vi personer som blivit citerade eller där deras åsikter kom fram igenom reportertexten. Resultatet visar att i vårt urval fanns det 26 procent invandrare som företräder en samhällsinstitution och 74 procent berörda invandrare.

5.3.1.4 Figur 1.3

Figur 1.3 visar vilka roller de olika aktörerna i vårt urval har som får komma till tals. Med ”komma till tals” menar vi personer som blivit citerade eller där deras åsikter kom fram igenom reportertexten. Resultatet är oberoende om aktören var invandrare eller svensk. Resultatet i urvalet visar att 44 procent av dem som kommer till tals representerar rättväsendet, 32 procent berörda, 13 procent politiker/tjänstemän och 11 procent övriga.

Denna generaliserbara statistik ger oss en fingervisning om vilka det var som fick komma till tals i vårt urval av de 77 stycken utvalda tidningsartiklar från Göteborgs-Posten. Innehållsanalysen och statistiken pratar klarspråk om att det är svenskarna som får det största utrymmet i artiklarna och de ofta företräder någon samhällsinstitution inom rättsväsendet som till exempel polis eller åklagare. Medan invandraren porträtteras som den ”starka” invandraren i förorten som bestämt ska bo kvar trots oroligheterna i området. Ett exempel på detta är artikeln *”Folk måste börja våga säga vad de tycker”* där en kvinna vid namnet Natalie blir porträtterad efter just den här normen. Ofta har invandrarna en stämpel i texterna att de står på sig för förorten, är stolta och inget ska få dem att svika förorten genom en flytt eller dylikt. Den vanligtvis förekommande invandraren bär rollen som orolig mor, men fast besluten om att inte flytta från förorten men även barn och ungdomar som anser att våldet är fel.

Av personerna som företräder en samhällsinstitution är poliser den vanligast förekommande personen i texterna (se figur 1.3), vilket inte är så förvånande då de flesta av Göteborgs-Postens rapporteringar baseras på intervjuer med poliser involverade i polisiära händelser. Poliserna har enligt vår analys framställt i många artiklar som ovisa, tystlåtna, i behov av allmänhetens tips och information. Exempel på detta är artikeln *”Polisen knackar dörr”* som till största del är vinklad på att polisen behöver hjälp och tips om våldsdåden i förorterna.

Överlag har polisen inte så mycket att säga när de omnämns i artiklarna, trots att de är de vanligast förekommande personerna. Men det har att göra med den polisiära utredningen och att de inte kan yttra sig om hur arbetet med fallen fortgår.

Andra företrädare för samhällsinstitutioner är politiker och tjänstemän. De är relativt vanligt förekommande i artiklarna, speciellt i dem som rapporterar om demonstrationerna och debatterna kring skottlossningarna i Biskopsgården och Hisningsbacka. Politikerna framställs som översittare, som inte arbetar tillräckligt med förorternas problem enligt invånarna.

5.3.2 Analys

Vidare i analysen har vi sett ett tydligt mönster på hur journalisterna använt sig utav samma källor i flera artiklar. I flera artiklar där representanter inom polisväsendet har

kommit till tals är det enligt oss inte så märkligt att journalisten valt att använda sig utav samma källa till artiklarna. Då dessa personer arbetar med ämnet och är de sakkunniga inom det. Men när det gäller porträtteringen av hur förortsbefolkningen drabbats och hur deras situation upplevts under våldsdåden som härjat i Biskopsgården och Hisingsbacka märkte vi en mer ansenligare skillnad. Där använder journalisten sig utav samma källor, men skillnaden är att dessa personer återkommer under hela rapporteringsperioden och deras citat återanvänds och det är samma åsikter från intervjupersonerna som avspeglas. Det mest häpnadsväckande fallet finner vi med kvinnorna Natalie och Janna som citeras i flera olika artiklar från tidsperioden. I flera artiklar kommer de till tals och uttrycker sin åsikt om händelserna och dess påverkan i förorterna och det framkommer aldrig något riktigt nytt och givande i de artiklar de återkommer i. Det finns även exempel på artiklar där journalisten använt sig utav citat från intervjupersonen Natalie från äldre artiklar och återanvänt dessa citat i en senare artikel. Artiklarna i fråga är *"Folk börja måste säga vad de tycker"* och *"Polisen knackar dörr"*. Detta ser vi som ett tydligt tecken på att journalisten försöker bidra med en ny synvinkel i texten och få fler röster hörda. Det här fenomenet är ett solklart exempel på inkluderingsstrategin som vi nämnt i vårt tidigare forskningskapitel. Där det beskrivs hur invandrare kvoterar in i texter för att öka mångfalden och blicken hos en tidning som speglar den sanna verkligheten och lyssnar på hela samhället⁸².

Med tanke på att samma intervjuperson återkommer i fler artiklar med liknande tema om hur förorten och dess befolkning påverkats av våldsdåden finner vi att det finns en känsla av att det är få som verkligen tycker att den senaste tidens våldsdåd är ett samhällsproblem. Detta skickar ut en medial bild av en förortsbefolkning som inte tar avstånd från våldet då journalisten har så få personer som kommenterar händelserna.

I flertalet artiklar finner vi citat om hur invånare anser våldsdåden vara fel, men de känns inkluderade i artiklarna och det ges inte utrymme för större åsikter. Vårt att nämna i denna fas av analysen är att dessa mer kortfattade citat inte har något namn utskrivet och är inte som de längre och mer drivande citaten från Janna och Natalie. Det här fenomenet skapar förutom en missvisande gestaltning av hur verkligheten ser ut, även en stigmatisering där en något avvikande grupp individer går ifrån normen och

⁸² Brune, Ylva. *Den dagliga dosen. Diskriminering i Nyheterna och bladet. I Mediernas vi och dom - Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*, Camauër, Leonor & Nohrstedt, Stig Arne (red.) S.110. Stockholm: SOU, 2006

övriga samhället och ser en värld så som vi andra inte uppfattar den genom Göteborgs-Posten och dess journalisters spegling. En värld där det finns ett problem i Biskopsgården och Hisingsbacka enligt dem, men inte enligt bilden som gestaltas ut till läsarna. Trots att den verkliga bilden är som Janna och Natalie påstår i sina citat.

I den här delen av analysen kan vi tillämpa samtliga teorier när vi försöker tolka svaren från innehållsanalysen. En teori som passar ypperligt för att besvara vår tredje forskningsfråga är representationsteorin. Frågan vi ställer oss är om journalisten verkligen har följt samhällets sociala- och kulturella karta och skapat de karaktärsbeskrivningar som behövs för att läsaren ska kunna identifiera personerna i artiklarna?

Genom vår analys har vi fått fram en del stereotypiserade bilder av de figurerande rollerna. Vi har kvinnan eller mamman i förorten som tycker våldsdåden är fel och själv gärna bor kvar, men samtidigt är rädd för att hennes barn ska drabbas. Sedan har vi polisen som ansvarar för mestadels kunskap om förloppet och eventuella lösningar på problemet, samt politiker/tjänstemän som påpekar att de gör allt de kan för att få bukt med den senaste tidens dåd i förorterna, men att lösningen är långsiktig i form av aktiviteter för ungdomar i form av fritidsgårdar och upprustningar av områden med lägre social status.

Dessa tre karaktärer eller roller är de mest genomlidande som vi finner i vårt material efter vår innehållsanalys. Efter den här analysen av den tredje forskningsfrågan har vi kunnat analysera fram vilka det egentligen är som får komma till tals om vi slår ihop vårt resultat från vår kvantitativa och kvalitativa undersökning i anknytning till vår tredje forskningsfråga. Det vi ser är att de vanligaste förekommande som får komma till tals i vårt material är svensken som företräder rättsväsendet och därefter den berörda invandraren. Resultaten av det här visar att det även är den här bilden som skickas ut och sedan eventuellt påverkar mottagarna. Det är den här bilden som gestaltas ut, ett ”vi, de berörda invandrarna” mot ”dem, svenskar inom rättsväsende”. Men följer detta verkligen den sociala- och kulturella kartan fullt ut? Borde det inte ha funnits fler än nio svenskar av de 117 som figurerade i materialet (se figur 1.1) som blivit berörda av händelserna och arbetar inga med invandrarbakgrund inom samhällsinstitutioner? Detta är intressanta frågor som framkommit under den här analysen. Men analysen pratar

klarspråk om att i den här rapporteringen av skottlossningarna i Biskopsgården och Hisningsbacka så är det svenska rättsväsendet och den berörda invandraren som kommer till tals i Göteborgs-Postens rapportering (se figur 1.1 och 1.2).

6 Sammanfattning

Många olika tankegångar har växt inom oss under arbetets gång, vilket vi ska presentera i det kommande kapitlet. Först och främst så kan vi konstatera att den föraning, som vi nämnde i vårt syfte, om att rapporteringen om våldet i Biskopsgården och Hisingsbacka varit bristfällig inte riktigt stämmer överens med verkligheten. När vi nu har vårt resultat fastställt vet vi att de flesta artiklar i vårt urval inte alls har en stigmatiserande ton eller ger en missvisande bild av förorten, det är snarare tvärtom att det dominerande temat i vårt urval är artiklar som handlar om förortsinvånarna och i sin förlängning invandrare som tar avstånd från våldet och visar samhällsengagemang.

Som vi tidigare nämnt kan även den positiva rapporteringen ha sina nackdelar när det gäller förorten, då det oftast beskrivs som något exotisk och inte en del av det ”normala” och svenska samhället⁸³. Denna mediala bild som skickas ut är något exkluderande då det inte tillhör det som betraktas som en del av vårt samhälle och på så sätt skapar distans mellan Göteborgs-Postens homogena läsare och förorten⁸⁴.

Även om resultatet påvisar en bättre bild än det vi anat så har vi ändå hittat en del saker som kan ha en eventuell stigmatiserande effekt i samhället eller förmedla en medial bild som inte stämmer överens med verkligheten. När det gäller den stigmatiserande effekten så har vi funnit mest stoff i de ordval och formuleringar som använts i artiklarna, det har varierat från olika krigsreferenser till överdrivna och laddade ord med mera. När det gäller gestaltningen av förorten och dess invånare så har det påträffats mest i miljöbeskrivningarna som ofta ger en bild av ett farligt och hjärtlöst område.

Vi undersökte även vem som får komma till tals och vad dessa aktörer representerar i samhället. När vi granskade vem som fick komma till tals utförde vi en kvantitativ undersökning av alla 77 artiklar som vi fick fram genom vår sökning. Det visade en klar bild om hur det ser ut i Göteborgs-Postens rapportering, att svenskar får komma mer till tals och framför allt när det gäller framträdande roller.

⁸³ Brune, Ylva. *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*. S.11. Stockholm: Carlsson, 1998

⁸⁴ Sandström, Lasse. *Rosengård i Medieskugga – Om medier som medel och hinder för segregation*. S.17. Stockholm: Sellin & Partner, 2004

I de 77 artiklarna vi haft som vårt urval fick totalt 64 procent svenskar och 24 procent invandrare komma till tals. Övriga räknas sådana som beskrivit som vittnen i artiklarna där etnicitet inte framkommit genom deras namn. Övriga blev alltså 12 procent.

När det gäller antalet svenskar som får komma till tals och vilken roll de har i artikeln visar statistiken att 91 procent utav de som fick komma till tals i artiklarna var svenskar som företrädde en samhällsinstitution och nio procent var berörda svenskar.

Den motsvarande statistiken för invandrare visar att i vårt urval fanns det 26 procent invandrare som företräder en samhällsinstitution och 74 procent berörda invandrare.

Statistiken talar sitt klara språk, att svenskarna som är med i Göteborg-Postens artiklar i mycket större grad representerar en samhällsinstitution än vad invandrare får göra.

Vilket styrker teorin om att invandrare bara får vara med i tidningen som en utfyllnad och kan ses som en medveten redaktionell inkvotering för att åtminstone ge bilden utåt att tidningen har ett mångkulturellt ansikte.

7 Slutdiskussion och förslag till vidare forskning

Något som vi reagerat på är att det finns en påtaglig skillnad mellan artiklarnas kvalitet beroende på vilken journalist som skrivit texten. De flesta av de artiklar där vi funnit så väl stigmatisering som gestaltning är skriven av en och samma journalist, det är till stor utsträckning hans artiklar hela studien bygger på. Varför det ser ut på detta sätt vågar vi inte spekulera i då det uppstår en ”hönan och ägget situation” där man inte vet ifall journalistens agerande bygger på ett ingrott redaktionellt mönster som antagligen de själva på Göteborgs-Posten utvecklat eller om det är dominerande ideologier eller andra aktörer samt normer och värderingar som genomsyrat det redaktionella arbetet⁸⁵.

Det är den ovannämnda tankegången som vi själva är mest sugna på att spinna vidare på och uppmanar någon annan aktör att ta upp studien där vi avslutat den, alltså forska om hur journalister i allmänhet avväger och resonerar kring sina val av språk, vinkel och bild när det gäller rapporteringar om förorten. Även valet om vem som får komma till tals och vilken roll de har i artikeln är intressant att undersöka. Då det förekommer inkludering av invandrare för att förbättra deltagarestatistiken inom tidningsinnehållet⁸⁶.

Ytterligare något vi funnit i vårt material och som vi anser väldigt underligt är att av de 77 artiklar vi fick fram så är det väldigt få som faktiskt skriver om Hisingsbacka och problemen där. De få gångerna artiklarna endast berör Hisingsbacka är det strikta kriminalartiklar, allt annat så som reportage om protester med mera är enbart från Biskopsgården. Vi har själv inga teorier om varför det ser ut på detta vis men finner det fortfarande oerhört säreget.

Slutligen så finns det en tanke som slår oss när vi läser vår statiskt och det är att identitetsskapandet för invandrarna som läser Göteborgs-Posten under denna period kan vara problematiskt. Vi skapar vår egen identitet med hjälp av de mediala budskap som skickas ut av diverse medier⁸⁷. I det här fallet så är det få invandrare som har en framträdande roll inom samhället vilket kommer utsända ett medialt meddelande att det är så samhället ser ut. Om man ser massmedier som ett sekundärt socialisationsverktyg

⁸⁵ Strömbäck, Jesper. *Makt, Medier och samhälle*. S.126. Kristianstad: SNS Förlag, 2009

⁸⁶ Brune, Ylva. *Den dagliga dosen. Diskriminering i Nyheterna och bladet. I Mediernas vi och dom - Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*, Camauër, Leonor & Nohrstedt, Stig Arne (red.) S.111. Stockholm: SOU, 2006

⁸⁷ Gripsrud, Jostein. *Mediekultur – Mediesamhälle*. S.21. Finland: Bookwell, 2011

så skapas en norm⁸⁸. Där du som invandrare inte förväntas att få en framträdande roll i samhället. Om invandrare socialiseras in i dessa normer så kan det ha en hämmande effekt i den berörda invandrarens identitetsskapande.

Medier har även en roll som upprättare och bevarare av samhälliga hierarkier⁸⁹ och kan på så sätt även ge invandrare ett mindervärdeskomplex gentemot andra människor i samhället men även förstärka känslan av maktlöshet.

Detta är något annat som vi ser som en möjlig och intressant fortsättning på denna studie, att undersöka vilken effekt det resultat vi fastställt har på läsaren och på den som omskrivs. Vårt syfte var att se vilken bild som förmedlas ut av Göteborgs-Posten och inte hur denna bild tolkas av läsaren och den omskrivna. Vi kan tänka oss att den undersökningen ihop med teorier om identitetsskapande kan ge väldigt givande och ett intresseväckande resultat för så väl i forskning- som journalistbranschen.

⁸⁸ Gripsrud, Jostein. *Mediekultur – Mediesamhälle*. S.19. Finland: Bookwell, 2011

⁸⁹ *Ibid.* S.97

Referenser

- Brune, Ylva. *Den dagliga dosen. Diskriminering i Nyheterna och bladet*. I *Mediernas vi och dom - Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*, Camauër, Leonor & Nohrstedt, Stig Arne (red.) Stockholm: SOU, 2006
- Brune, Ylva. *Mörk magi i vita medier: svensk nyhetsjournalistik om invandrare, flyktingar och rasism*. Stockholm: Carlsson, 1998
- Brune, Ylva. *Nyheter från gränsen: tre studier i journalistik om "invandrare", flyktingar och rasistiskt våld*. Göteborgs Universitet, 2004
- Bryman, Alan. *Samhällsvetenskapliga metoder*. Stockholm: Liber AB, 2008.
- Dahlstedt, Magnus. *Den massmediala förortsdjungeln – representationer av svenska förortsmiljöer*. Göteborg: Nordicom, 2004
- Dannefjord, Per. *Metod och problem – en inledning till sociologisk analys*, Växjö: Växjö universitet, 1999
- Erving, Goffman. *Stigma - den avvikandes roll och identitet*. Finland: Nordstedt, 2011
- Gripsrud, Jostein. *Mediekultur – Mediesamhälle*. Finland: Bookwell, 2011
- Hadenius, Stig, Wadbring, Ingela, Weibull, Lennart. *Massmedier – Press, radio och tv i den digitala tidsåldern*. Falun: Ekerlinds Förlag, 2011
- Hall, Stuart. *Representation: Cultural representations and signifying practices*. Great Britain: Sage Publications Ltd, 2009
- Hansson, Hasse & Karlsson, Sten-Gösta & Z Nordström, Gert. *Seendets språk, exempel från konst, reklam, nyhetsförmedling och semiotisk teori*. Stockholm: Studentlitteratur AB, 2005
- Hultén, Gunilla. *Journalistik och mångfald*. Lund: Studentlitteratur, 2009
- Kianzad, Behrang, Sandström, Lasse. *Sanningens manga nyanser, En handbok i mångfaldsjournalistik*. Stockholm: Carlsson Bokförlag, 2007
- Nabi, Robin & Oliver, Mary Beth. *Sage handbook of media processes and effects*. Thousand oaks: Sage, 2009
- Sandström, Lasse. *Rosengård i Medieskugga – Om medier som medel och hinder för segregation*. Stockholm: Sellin & Partner, 2004
- Sernhede, Ove. *Alienation is my nation – Hiphop och unga mäns utanförskap i det nya Sverige*. Stockholm: Ordfont, 2007
- Statistiska Centralbyrån. *Integration – en beskrivning av läget i Sverige*. Örebro: SCB-Tryck, 2013
- Strömbäck, Jesper. *Makt medier och samhälle*. Kristianstad: SNS Förlag, 2009

Elektroniska referenser:

Nationalencyklopedin, *Förort*. 2014

(<http://www.ne.se/lang/förort>)

Statistiska Centralbyrån. *Statistiken innehåller positiva tendenser*. 2009

(http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/22678/Ovrigt/Ovrigpressinformation/30863/2013A01/Behallare-for-Press/Integrationsstatistik-pa-stadsdelsniva1/)

Tidningsstatistik, *Upplage- och räckviddsutveckling 2003-2012*. 2013

(<http://www.ts.se/Pdf/Upplagestatistik/TS-upplage-och-rackviddsutveckling-2012.pdf>)

Referenser över tidningsartiklar

- Karlsson, Caroline, Sydvik, Per, 060913, *Oro och sorg råder vid mordplatsen*, Göteborgs-Posten
- Karlsson, Caroline, 070913, ”*Folk måste börja säga vad de tycker*”, Göteborgs-Posten
- Linné, Peter, 070913, *Polisen: Förfarandet liknar inget vi sett tidigare*, Göteborgs-Posten
- Karlsson, Caroline, Bozinovska, Snezana, Sydvik, Per, Grahn-Hinnfors, Gunilla, 080913, *Polisen knackar dörr*, Göteborgs-Posten
- Linne, Peter, 090913, *Gängkrig utom kontroll*, Göteborgs-Posten
- Grahn-Hinnfors, Gunilla, Carlsson, Ylva, Berg, Stefan, 090913, *Maria Muller: Vill reclaima min gård*, Göteborgs-Posten
- Linne Peter, Höglund, Jan, 100913, *Polisen vill medla mellan gängen*, Göteborgs-Posten
- Karlsson, Caroline, Johansson, Anne, Andersson, Malin, 100913, *Orolig personal låter förskolebarn stanna inne*, Göteborgs-Posten
- Nygren, Per, Sundström, Ulla, 130913, *På marsch för att få stopp på våldet*, Göteborgs-Posten
- Löfgren, Ingalill, 150913, *Kraftsamling mot våldet*, Göteborgs-Posten
- Grahn-Hinnfors, Gunilla, 170913, *Misstro mötte makthavarna*, Göteborgs-Posten
- Sandstig, Gabriella, 210913, *Bygg social tillit för tryggare stadsdelar*, Göteborgs-Posten
- Sundberg, Peter, Magnusson, Bengt-Christian, 210913, *Vi står upp mot våldet*”, Göteborgs-Posten
- Olsson, Daniel, Bozinovska, Snezana, 290913, *En ny match för Biskopsgården*, Göteborgs-Posten
- El, Nisreen, 290913, *Att höra att det är ett dåligt ställe gör mig arg*, Göteborgs-Posten
- Linné, Peter, 041013, ”*Inte nära något genombrott*”, Göteborgs-Posten
- Olsson, Daniel, Björnsson, Henrik, Berg, Stefan, 091013, *Kostnaden en ny fritidsgård*, Göteborgs-Posten
- Linné, Peter, 091013, *Polisen har kartlagt männen bakom våldsspiralen*, Göteborgs-Posten
- Birtz, Sarah, 131013, *Dags att lägga ned snacket om ”förorten*”, Göteborgs-Posten
- Sydvik, Per, 181013, *Sköt bland barn på väg hem från skolan*, Göteborgs-Posten

Olsson Daniel, Linné Peter, Höglund, Jan, 031113, *Backaskott var hämnd*, Göteborgs-
Posten

Höglund, Jan, 061113, *Janna tänker inte flytta*, Göteborgs-Posten

Bilagor

Bilaga A Kodschema statistik

1. Vilka kommer till tals

- 1.1. Svensk
- 1.2. Invandrare
- 1.3. Övriga

2. Invandrades roll

- 2.1. Berörd
- 2.2. Företrädare för samhällsinstitution

3. Svenskarnas roll

- 3.1. Berörd
- 3.2. Företrädare för samhällsinstitution

4. De olika rollerna som kommer till tals

- 4.1. Berörd
- 4.2. Rättsväsende
- 4.3. Politiker/tjänsteman
- 4.4. Övriga

Bilaga B Analysinstrument

Med hjälp utav vårt analysinstrument har vi ett antal punkter eller frågor som vi skall besvara med hjälp utav materialet som består av de 22 utvalda artiklarna. Det här analysinstrumentet är inget kodschema i sig, utan en frågemall vi följt oss utav för att kunna finna resultaten i vårt material. Det är ett hjälpmedel så ni ser hur vi gått tillväga för att nå vårt slutresultat och underlag till vår uppsats.

För att lättare ha koll på vårt material och dess svar på våra frågor har vi tilldelat alla texter en identitet i form av en siffra. Den siffran kopplas sedan ihop med svaren, som vi skriver ner i textform. Så vårt analysinstrument blir en variant av ett kodschema.

1. Första frågeställningen:

6. Finns det några ordval som beskriver händelsen på något speciellt sätt?
7. Finns det några formuleringar som beskriver händelsen på något speciellt sätt?
8. Finns det någon klar vinkel?
9. Hade artikeln kunnat ha en annan vinkel?
10. Vilka bilder finns i artikeln och vad förmedlar dem?
 - Ändrar bilden artikelns helhetskänsla?
 - Vad finns i bildens för- och bakgrund, rörelser och objekt?
 - Vilka konnotationer/tankar förmedlar bilden?

2. Andra frågeställningen:

4. Finns det en tydlig ”vi och dem” känsla i texten?
5. Finns det något i texten som svartmålar förorterna och vilken medial bild sänds ut?
6. Tar journalisten en subjektiv ställning i texterna?

3. Tredje frågeställningen:

4. Kommer någon till tals?
5. Vad har aktören för roll i artikeln?
6. Hur framställs och vad förespråkar denna roll?

För att på smidigast sätt analysera vårt material och kunna besvara våra forskningsfrågor, delade vi upp våra tre forskningsfrågor i mindre mer konkreta och

lättöverskådliga frågor. Då vi visste att svaren inte blir lika konkreta i kvalitativ- som i en kvantitativ innehållsanalys.